

LISTY
Z AURA - PONTU

3/2006

Obsah:

Vážení přátelé.....	3
Kontakty.....	4
Vyhlášen 15. ročník dramatické soutěže o Cenu Alfréda Radoka.....	5
Česká dramatika (tentokrát pro mladší diváky).....	6
Zdeněk Jecelín	
Robert Louis Stevenson – Arnošt Goldflam	
Vlasta Žáčková	
Nové překlady.....	7
Anglicky psaná dramatika	
Sue Townsendová	
Peter Quilter	
Enda Walsh	
Simon Stephens	
Laura Wade	
Ken Ludwig	
Tennessee Williams	
Německy psaná dramatika	
Friedrich Schiller	
Rainer Werner Fassbinder	
A další..	
Alexandr Nikolajevič Ostrovskij	
Andrzej Saramonowicz	
Zoltán Egressy	
Hry, které je po dohodě možno získat jen za tantiémy.....	14
Nepřeložené texty.....	15
Anglicky psaná dramatika	
Mike Leigh	Tim Luscombe
Mark Ravenhill	George Parsons
Roald Dahl - David Wood	Michael Frayn
Mark Schultz	Douglas Maxwell
Matthew Todd	Peter Quilter
Robin Hawdon	Debbie Tucker Green
Mayo Simon	Simon Stephens
Gregory Burke	Chris Hannan
Jeffrey Hatcher	Chris Lee
Joshua Salzman, Ryan Cunningham	Robert Dubac
Judith Thompson(ová)	Kristen Thomson(ová)
Německy psaná dramatika	
Katrin Röggla	
Johanna Kaptein(ová)	
Dagmar Knöpfel(ová)	
Elfriede Jelinek(ová)	
A další..	
Inga Ábele	
Biljana Srbljanović	
Dejan Dukovski	
János Háý	

Vážení přátelé,

agentura Aura-Pont chystá během letošního října **stěhování do nových prostor na Veslařský ostrov č. 62 v Praze 4 - Podolí**. Sídlo společnosti i telefonní spojení zůstávají stejná. Těšíme se na Vaší návštěvu v našem novém „ostrovním“ působišti na podolském nábřeží, které se nachází na poloviční cestě (pěšky 5 minut) mezi tramvajovými zastávkami Kublov (směrem z centra) nebo Dvorce (směrem z Braníka)!

Doufáme, že Vám zpříjemníme přicházející podzimní dny naší dnešní nabídkou původních i zahraničních her, přeložených i nepřeložených.

Upozorňujeme, že aktuální číslo Listů z Aura-Pontu je vždy k nahlédnutí na [našich webových stránkách](#), včetně aktuálních [Novinek z Aura-Pontu](#), kde se dozvíte o dalším dění v naší agentuře. Máte-li zájem o starší čísla Listů, [napište nám](#) a my Vám je zašleme elektronicky či poštou. Jejich obsah průběžně ukládáme do naší internetové [Rukověti dramaturga](#), kde je k dispozici úplný přehled nabízených textů. Od spuštění této databáze byla tato nabídka rozšířena téměř dvojnásobně. Nyní v ní naleznete informace o **více než 2 000 textech** původních českých her, překladů i textů zahraničních autorů v originále, v doplňování se průběžně pokračuje.

Připomínáme, že Vaším zájmům vycházíme vstříc dalšími službami:

- na požádání Vám zašleme text námi zastoupených autorů a překladatelů,
- rozhodnete-li se některý z nich inscenovat, získáme pro Vás souhlas autora,
- vystavíme provozovací smlouvu.

Rovněž Vám texty **zahraničních autorů** (nabízené i Vámi vyžádané):

- obstaráme,
- v případě Vašeho zájmu doporučíme překladatele, dojednáme smlouvu se zahraniční agenturou,
- dojde-li k provozování, je naší odměnou provize z autorských honorářů,
- nedojde-li k provozování, vyúčtujeme Vám vynaložené náklady.

Díky našim bohatým zkušenostem a kontaktům v zahraničí Vám můžeme nabídnout **vyřízení práv k provozování děl** autorů z mnoha zemí celého světa:

vlámské části Belgie, Maďarska, Rumunska, Srbska,
Bulharska, Německo, Rusko, Švýcarsko,
Holandsko, Polsko, Skandinávie a Pobaltí, USA,
Chorvatsko, Rakousko, Slovinsko, Velké Británie a Irsko
a mnoha dalších (kromě Francie, Itálie a Španělska, kde jsou v současné době tamní monopolní agentury vázány exkluzivními smlouvami).

Můžete nás však kontaktovat i v případě, kdy si nejste jisti, kam se vlastně obrátit.

Vždy Vám alespoň poradíme.

Rádi Vám pomůžeme při výběru titulu, vhodného právě pro Vás. Vaše jednoduché dotazy zodpovíme telefonicky, složitější písemně.

Naše [právní oddělení](#) poskytuje právní konzultace.

Naše [produkční oddělení](#) Vám v případě potřeby pomůže při výběru interpretů. Můžeme Vám doporučit také režiséra, choreografa, případně výtvarníka nebo autora hudby.

Jitka Sloupová a Simona Šnajperková.

Kontakty

VEDENÍ AGENTURY:

Zuzana Ježková, jednatelka – tel.: 251 553 994, zuzana.jezkova@aura-pont.cz

Daniela Gadasová, výkonná ředitelka – tel.: 251 554 938, daniela.gadasova@aura-pont.cz

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ:

Petra Marková – tel.: 251 553 994, petra.markova@aura-pont.cz

Texty a agentáž

Simona Šnajperková – tel.: 251 553 994, simona.snajperkova@aura-pont.cz

Jitka Sloupová – tel.: 251 553 994, jitka.sloupova@aura-pont.cz

Zahraniční práva

Zuzana Ježková – tel.: 251 553 994, zuzana.jezkova@aura-pont.cz

Anna Pýchová – tel.: 251 553 994, anna.pychova@aura-pont.cz

SMLOUVY A PRÁVA TUZEMSKÝCH AUTORŮ:

JUDr. Aleš Kout – tel.: 251 553 993, ales.kout@aura-pont.cz

FINANČNÍ ODDĚLENÍ:

Martin Chramosil – tel.: 251 554 084, martin.chramosil@aura-pont.cz

Markéta Kotrbová – tel.: 251 554 084, marketa.kotrbova@aura-pont.cz

PRODUKČNÍ ODDĚLENÍ:

Jiří Havel – tel.: 251 550 179, jiri.havel@aura-pont.cz

SEKRETARIÁT:

Martina Žitná – tel.: 251 554 938, 251 553 992, aura-pont@aura-pont.cz

Najdete nás na nové adrese:

Veslařský ostrov 62

147 00 Praha 4 - Podolí

tel. ústředna: 251 554 938, 251 553 992-4

fax: 251 550 207

e-mail: aura-pont@aura-pont.cz

www.aura-pont.cz

Vyhlášen 15. ročník dramatické soutěže o Cenu Alfréda Radoka

Nadační fond Cen Alfréda Radoka a Aura-Pont, divadelní a literární agentura, vyhlašují již po patnácté anonymní dramatickou soutěž o Cenu Alfréda Radoka 2006. Soutěže se může zúčastnit kterýkoli autor píšící česky nebo slovensky s původní divadelní hrou, která dosud nebyla uvedena ani zveřejněna a nebude uvedena či zveřejněna do vyhlášení výsledků soutěže 17. března 2007.

Podmínky soutěže spolu s přihláškou jsou k dispozici na webových stránkách www.cenyalfredaradoka.cz.

Pozor: uzávěrka soutěže je již 30. 11. 2006!

Jména deseti finalistů soutěže budou oznámena spolu s nominacemi na Ceny Alfréda Radoka za inscenační výsledky roku 2006 na tiskové konferenci na počátku března 2007 a zveřejněna na www.cenyalfredaradoka.cz.

Podruhé se jedním z partnerů soutěže stává **Český rozhlas 3 – Vltava**, jenž si z účastnických textů vybírá zajímavé tituly k inscenování a vysílání. (Z uplynulého ročníku to byly tři hry!)

Novinkou letošního ročníku je pak spolupráce s londýnským **Českým centrem a Royal Court Theatre**, proslulým britským divadlem, jež se systematicky věnuje britské, ale i světové původní dramatické. Royal Court Theatre si mezi nominovanými dramatiky vybere účastníka či účastnici **rezidenčního pobytu v Londýně** v červenci/srpnu 2007. Tento pobyt bude organizovat České centrum v Londýně a agentura Aura-Pont. Podrobnosti o rezidenčním pobytu najdete na webových stránkách [Royal Court Theatre](http://RoyalCourtTheatre.com).

Výsledky soutěže budou zároveň s odměnami pro vítězné hry, respektive jejich autory, zveřejněny na **slavnostním večeru Cen Alfréda Radoka ve Stavovském divadle v Praze 17. března 2007 v přímém přenosu České televize**.

Partnery Cen Alfréda Radoka 2006 jsou vedle agentury Aura-Pont a společnosti C&COM Advertising již nyní Národní divadlo Praha, Český rozhlas 3 -Vltava, České centrum Londýn, Kulturní týdeník A2, časopis Svět a divadlo, Divadelní ústav, Nadace Český literární fond a Ministerstvo kultury České republiky.

Česká a slovenská dramatika

Zdeněk Jecelín

MARUŠKA A DUCH VÁNOC

pohádka (pro malé děti)

2 m, 2 ž

Vánoce jsou kousek léta uprostřed zimy. Kdo je včas u stromečku, nezmrzne. Svíčky jsou malá sluníčka a nejvzácnější plody leží na štědrovečerním stole. Pokud pochybujete, doprovodte Marušku na její cestě za Duchem Vánoc.

Současná pohádka se současnými dětskými hrdiny, přitom plná pravé vánoční magie.

Premiéru pohádky uvedlo v listopadu 2005 Jihočeské divadlo.

Zdeněk Jecelín

KOCOUR V BOTÁCH

pohádka

Komu patří točna? Zlému kouzelníkovi? Pánovi z Nemanic? Kocourovi? Dětem? Pohádka o velké krádeži v jednom z nejkrásnějších parků na světě. Citát: "Koropectev je nejkrásnější." Koropectev.

Pohádku pro točnu českokrumlovského zámku uvedlo Jihočeské divadlo o prázdninách 2006.

Robert Louis Stevenson – Arnošt Goldflam

OSTROV POKLADŮ

12 m, 3 ž

Adaptace klasického dobrodružného románu pro malé i velké dobrodruhy.

„Nelíbí se mi plavba, nelíbí se mi mužstvo...“ říká kapitán lodi Hispaniola, na které se plaví skupina odvážlivců – doktor Livesey, baron Trelawney a chlapec Jim Hawkins. A právě on to byl, kdo objevil v kufru zemřelého piráta Billa mapu ostrova, na kterém je ukryt poklad kapitána Flinta! Na loď se ale vloudili piráti, bývalí Flintovi kumpáni, a pod vedením lstivého Janka Silvera se chystají získat poklad pro sebe. Ano, je to vzpoura a boj o poklad na ostrově začíná!

Premiéru adaptace uvedlo 14. května 2006 pražské Divadlo Minor.

Vlasta Žáčková

DO PEKLA JE CESTA PŘÍMÁ

3 m, 2 ž a další postavy

Hra o hloupém Honzovi, který, jak to v pohádkách bývá, odchází z rodného domu do světa na zkušenou. Na své cestě potkává pohádkového dědečka i strašidlo, kterému pomůže zbavit se prokletí. Protože nedbá dědečkovy rady, dostane se do pekla. V pekle ho pěkně přijmou, čertice se ucházejí o jeho přízeň, ale Honza, který ztratil paměť, má zájem pouze o karban. Jeho častá vítězství i přízeň čertic se ale postupem času přestávají líbit čertům, kteří pozvou do pekla Honzovu milou Velenku, aby si jej z pekla odvedla. Velenka splní úkol, který v pekle dostane, a oba s Honzou k radosti pekla odcházejí domů.

Nové překlady

Anglicky psaná dramatika

Sue Townsendová (Velká Británie)

TAJNÝ DENÍK ADRIANA MOLEA (SECRET DIARY OF ADRIAN MOLE)

z angličtiny přeložil David Doubek

10 m, 8 ž

Příběh britského školáka, který prožívá soukromé strasti i radosti, lehce paroduje svět dospělých. Adrian je skvělým pozorovatelem a komentátorem trablů vlastních i cizích se skvělým smyslem pro humor. Nakukování do cizích životů je dnes velmi v módě, a tak sledujeme Adriana a jeho rodinu po dobu jednoho roku. Adrian je „majitelem“ psa a rodičů, kteří se nechovají zrovna podle Adrianových představ. Komika příběhu je dána dětským pohledem na každodenní trampoty, a takový pohled je zábavný, i když popisuje třeba rozchod matky s otcem. Projdeme s Adrianem několik pikantních rodinných událostí, přátelství s důchodcem, který není právě výlupek vybraného společenského chování, školní strasti s přísným ředitelem, ztrátu práce Adriana otce, a nakonec zamilování se Adrianovo. Protože po světě, který je už sám o sobě dost problematický, je lepší chodit zamilovaný.

Když anglická novinářka a prozaička Sue Townsendová psala novelu *Tajný deník Adriana Molea* netušila, jakým se kniha stane „trhákem“. Příběh obletěl svět, byl přeložen do 27 jazyků a stal se podkladem mnoha divadelních i filmových zpracování.

Českou premiéru autorizované dramatisace uvedlo 30. března 2006 hradecké Divadlo DRÁK.

Peter Quilter (Velká Británie)

JE ÚCHVATNÁ! (GLORIOUS!)

z angličtiny přeložil Pavel Dominik

2 m, 4 ž (+ pes)

Pravdivý příběh Florence Foster Jenkins(ové), nejhorší zpěvačky na světě.

Skutečností inspirovaný příběh zpěvačky Florence Foster Jenkins(ové) (1868-1944), která věřila ve svůj úžasný soprán, přestože ve skutečnosti zpívala příšerně falešně. Se zpěvačkou se ve hře o dvou jednáních setkáváme v „nejlepších létech“ jejího života, v New Yorku v roce 1944, v apartmá hotelu Seymour, kdy se k ní přijde představit její nový klavírista, třicátník Cosme McMoon. Přes počáteční úděs z jejího „zpěvu“ s ní ve hře projde nahráváním v Melotone Recording Studio, koncertem v hotelu Ritz Carlton, až po závěrečný neuvěřitelný triumf ve vyprodané Carnegie Hall. Přes nevkusné kýčovitě kostýmy a falešný zpěv se Florence splnil sen o pěvecké hvězdě, kterou chtěla být. „*Lidé mohou říct, že neumím zpívat, ale nikdo nikdy nemůže říct, že jsem nezpívala,*“ jak sama říká. Všechny nakonec strhla vírou v sebe, nadšením, entuziasmem. A i otrlý cynik Cosme ji začal milovat. Kolem excentrické Florence se ve hře točí další excentrické postavy. Šedesátník St Clair, herec a anglický přítel Florence, Dorothy, přítelkyně Florence, která nedá ani ránu bez svého psího miláčka, kterému dokonce vystrojí pohřeb (vše se ovšem odehraje těsně po kolapsu St Claira, takže si divák zprvu myslí, že jde o jeho pohřeb a ne o pohřeb psí), Maria, mexická kuchařka a hospodyně, která mluví jen španělsky, takže se Florence ještě nepodařilo ji vyhodit – jejím výpovědím totiž nerozuměla a myslela si, že jde jen o další objednávku jídla. A konečně Mrs. Verindah-Gedge, americká dáma středního věku, která organizuje petici proti Florence a jejímu veřejnému vystupování s tak falešným zpěvem. Je to vážně skandál, že někdo takový vystoupí v Carnegie Hall!

Hra nabízí situační i slovní komiku a představitelka Florence by měla „umět“ špatně zpívat.

Enda Walsh (Velká Británie)

MALIČKOSTI (the small things)

1m, 1ž

Maličkosti se odehrávají na neurčitém místě a ve hře nepadne jediné vlastní jméno. Je léto 2003 a v pokoji stojí dvě křesla mírně natočená k sobě. V jednom sedí sedmdesátiletý muž s černými

botami a červenými tkaničkami. Opodál stojí stolec s dvanácti skleněnými figurkami zvířátek, které sedmdesátiletá žena čistí prachovkou a čistícím prostředkem ve spreji, ze kterého ale nic nevychází. Posloupnost střípkovitých vzpomínek je asi následující: muž jde prvně do školy a zažívá se svou matkou první veřejné zostuzení; žena je vychovávána pedantským otcem, který nade vše světí řád; oběma je dvanáct a poprvé se potkají na nedělním jarmarku, jdou se projít do lesa a tam s dalšími dětmi objeví vyslečenou a zohavenou mrtvolu místního chlapce; celé město, ale hlavně otec ženy považuje tuto událost za neblahou předzvěst budoucí zkázy; oba dospívají a kamarádství přerůstá v lásku; zároveň s tím ale začíná hrozná válka a všude panuje strach, že se následky přenesou i na malá města, jako je to jejich; to se skutečně stane, do města přijdou vojáci, lidé jsou zahrnuti do pracovních táborů, ženy jsou pravidelně odváděny do lesa, kde je vojáci znásilňují a velká většina z žen tam i umírá; jednoho dne přijde řada i na naši ženu, ta se ale po samotném aktu zmocní pistole a vojáky postřílí; další válečné výjevy představují jednoho starého pána, kterého pro pobavení vojáci upálili na náměstí před zraky celého města a jediný, kdo se mu snažil jít na pomoc a zaplatil za to nakonec svým životem, je otec ženy; muž se pod tlakem okolností zbaběle přidává na stranu vojáků a dokonce v lese na místě, které se před válkou oběma milencům jevilo jako ráj na zemi a které se posléze stalo tichým svědkem všech násilností a hrůz, zastřelí člena místního odboje; krev, která se mu dostane na boty, ho pak pronásleduje ve formě jeho červených tkaniček; nakonec začne bombardování města chemickými zbraněmi a muž i žena před ním utíkají stále výš a výš do kopců, až do domku na samém vrcholku – respektive obraz, který se zde vytváří, jsou dva domky na dvou identických kopcích zrcadlově se odrážejících.

Většina akce hry spočívá v občasném zavírání očí, vstávání a opětovném sedání do křesla, ale hlavně oprašování figurek a zutí a opětovnému nazutí zmíněných bot. Jádro hry, jako už tolikrát u Walshe, spočívá v sérii chronologicky postupujících monologických reminiscencí, které jsou místy hekticky doslova vychrlvány, místy jen poklidně plynou, ale v každém případě do jisté míry připomínají styl proudu vědomí. Monology muže a ženy se povětšinou doplňují v tom, že posouvají dějovou linku chronologicky od mládí až k jejich stáří. Průběžně – jakoby verbalizací jevištních poznámek, či lépe řečeno, jakoby na sebe vzali roli režiséra – jeden druhého pravidelně koriguje, vrací občas chybně motivovanou repliku zpět a vůbec navzájem jeden druhého komentuje. Stejně tak se ale již od počátku jemnými náznaky ukazuje, že s realismem dané situace dvou vzpomínajících starých lidí v jednom pokoji není vše tak, jak se zdá. Jejich repliky se občas minou, tu a tam neodpoví jeden druhému na otázku – jakoby se snad navzájem neslyšeli, při monologu jednoho druhý občas zavře oči. Tyto náznaky gradují až do samotného závěru, kdy se hra přesune cele do jakéhosi snového světa a kdy se ukazuje, že oba lidé jakoby existovali pouze ve vzpomínkách a vyprávění toho druhého. Jakoby mezi nimi ležela děsivá propast, které se oba hrozí dát jméno. Za hranicemi jazyka už je jen ticho, ve kterém se oba pravidelně zhluboka nadýchávají, aby se ujistili o svém bytí. Vyprávěním a jazykem vůbec oba vlastně staví a udržují svůj svět – třebaže statický, zcela zakotvený v minulosti, svět, který snad nikdy vlastně ani nebyl.

Simon Stephens (Velká Británie)

NA BŘEHU SVĚTA ŠIRÉHO (ON THE SHORE OF THE WIDE WORLD)

z angličtiny přeložil Jan Hančil

6 m, 4 ž

Simon Stephens ve své úspěšné hře zkoumá své téma se stejnou mírou věrohodnosti napříč třemi generacemi jedné rodiny. Drama se odehrává v autorově rodném Stockportu nedaleko Manchesteru. V přemíře her z velkoměstského prostředí najednou vidíme autentickou sondu do problematiky současného maloměsta. Tři generace jedné rodiny se vyrovnávají s tragickou ztrátou nejmladšího syna, vnuka a bratra, která otevírá celou škálu existenciálních propastí, které pro ně byly do té doby překryty běžným chodem rodiny a řádem práce. Najednou se jejich bytí, jejich manželství, zdraví tělesné i duševní začínají jevit jako nesamozřejmé, jako podmíněné tím, že o ně budou pečovat, jinak jim hrozí propad do chaosu. Souběžně s tím se ukazuje svět maloměsta jako omezený, jako nevyhovující ambicím mladé generace, pro kterou zde nejsou pracovní příležitosti.

Hra má epizodickou strukturu, skládá se z mnoha situací a několika částí nadepsaných jmény hlavních postav, jakoby autor zaměřil objektiv vždy na jednu z nich a její problémy. Kryštof umírá dřív, než stačí zažít nejdůležitější událost v dospívání – první milostný vztah, Alex odchází od rodičů a je nucen přerušit vazby, které ho do té doby k rodině poutaly, smrtí syna se manželé ve středním věku začínají jeden druhému odcizovat, Peter nezdravě ulpívá na smrti svého syna, Alice

se dusí v depresivní atmosféře a hledá mimo rodinu nějaký vztah, který by jí pomohl se nadechnout, Charlie, zastupující nejstarší generaci, je vážně nemocný. Ukazuje se, že to, co na začátku vypadalo jako vzorově fungující rodina, je tenká slupka společné vůle, která se postupně hroutí. Vidíme, že Peter je příliš pasivní, Charlie je alkoholik, Alex neuspěje v Londýně a podobně. Všichni jsou nějak poznamenáni ztrátou, nenaplněnými ambicemi, okleštěnými životními příležitostmi...

Jde o půvabnou hru, která neoslňuje dramatickostí, ale pravdivě ukazuje vztahy a situaci lidí středního věku.

Hra byla poprvé uvedena v Royal Exchange Theatre v Manchesteru v roce 2005, poté ji s úspěchem uvedlo Národní divadlo v Londýně.

Laura Wade (Velká Británie)

BREATHING CORPSES (ŽIVOUcí MRTVOLY)

z angličtiny přeložila Lucie Kolouchová

4 m, 3 ž

Britská dramatička Laura Wade uvádí svou hru, která byla v roce 2005 nastudována v Royal Court Theatre, citátem ze Sofokla: „Když člověk ztratí radost ze života, nežije. Říkejte mu živoucí mrtvola.“

V první scéně devatenáctiletá pokojská Amy, otrávená namáhavou prací v bezvýznamném městě, nachází v hotelovém pokoji tělo sebevraha. Další scény pak čtenáře postupně vedou do minulosti a vysvětlují prehistorii sebevraždy dosud neznámého muže a poskytují rychlý vhled do nešťastných existencí účastníků. Příběh je spojen opakujícími se motivy mrtvých těl.

Prvním článkem příběhu je Jim a Elaine, manželé středního věku. V Jimově skladu se povaluje podivná bedna, která začala podivně zapáchat. Dalším bodem je dvojice pětatřicetileté podnikatelky Kate a jejího osmadvacetiletého přítele Bena. Zastihujeme je den poté, co Kate při venčení Benova psa pod keřem v parku našla tělo ubodané mladé dívky v hotelové uniformě. Vztah ztraumatizované Kate a Bena je v troskách a nadějná milostná předehra se změní v divoký boj, když Ben zjistí, že Kate do krve zbilá psa, který ji dovedl k mrtvole a způsobil jí tak duševní otřes. Rozzuřený Ben vybíhá z domu pronásledovat Kate.

Znovu se pak pozornost vrací ke dvojici Elaine a Jima. Ten po tom, co našel ženské tělo v zápachající bedně (zavražděná Kate), propadl hluboké depresi. Odmítá se vrátit do obchodu, právě vymontoval všechny dveře v celém domě. V ruce má pilulky, které Amy v první scéně našla na nočním stolku vedle sebevrahova těla.

Promyšlená konstrukce příběhu se poslední scénou uzavírá do dokonalého kruhu – Amy opět vstupuje do hotelového pokoje jako v první scéně, tentokrát se ale postava pod peřinou proti očekávání probudí. Je to třicetiletý pohledný mladík, který nesmělou Amy pozve na ranní procházku do parku. Ještě předtím jí ukazuje krásný japonský nůž.

Podstatu deprimujícího příběhu autorka vysvětluje v rozhovoru pro Guardian takto: „Jde o to, že když už jste jednou sundali víko a podívali se, co je v bedně, to, co jste viděli, zůstává s vámi. Nemůžete zapomenout, čeho jste byli svědky.“

Laura Wade má za sebou několik textů – největší úspěch slavila v tomto roce (2005), kdy byla kromě *Breathing Corpses* nastudována také její hra *Colder Than Here* (opět téma smrti – umírající žena detailně připravuje svůj pohřeb, jako by se jednalo o svatbu) a inscenace byla přenesena i na Off-Broadway.

William Borden (USA)

NEPOUŠTĚJ MĚ Z KOLA VEN (DON'T DANCE ME OUTSIDE)

z angličtiny přeložil Pavel Dominik

1 m, 1 ž

Hladce plynoucí dialog vedený mezi mužem a ženou středního věku, ze kterých se po několikahodinové známosti stali milenci. Ardis na autogramiádě přišla Butche požádat o podpis do jeho nového románu, který chtěla dát manželovi k narozeninám. Butch ji pozval na oběd a trpělivě

snášel její neomluvitelné zpoždění, zatímco ona za okny restaurace pozorovala, jestli zůstane nebo odejde po pěti minutách. Až po sexuálním zážitku, který je pro oba neuvěřitelnou a novou zkušeností, se začnou víc zajímat o svoje osudy. Ona je úspěšná architektka, která se snaží polidštit nákupní centra, její manžel Jack počítá finanční rizika jakési firmě, Butch je také ženatý, oba mají dvě děti.

Ardis navrhuje, aby se znovu setkali za půl roku, Butch však podlehne emocím a chce po Ardis, aby svůj čin dotáhli do konce, aby spolu utekli a našli ztracenou vášeň, která oběma manželstvím chybí.

Druhé jednání se odehrává tentýž den večer, ale v jiném hotelovém pokoji. Oba chvíli žijí vizí společné budoucnosti. Ardis chce, aby Butch zavolal svojí manželce a oznámil jí, že ji opouští. Butch sice manželce zavolá, ale řekne jí pouze, že se zdržel s kolegy. Ardis je ráda, nepřála si ztratit soudnost jako romantičtí puberťáci a svou minulost i plány hodit za hlavu. Aby se utvrdili, že i jejich vášeň by časem ochladla, improvizují rozhovor, jaký by spolu vedli po letech a představují si, jak by se snášeli v domácnosti. Oba jsou chytří a oba si připouštějí úskalí, ale nejsou k sobě nikterak krutí. Jejich setkání se nutně blíží ku konci.

Autor je Američan (*1938), hra měla premiéra v roce 2005 ve Williamsburgu.

Ken Ludwig (USA)

SHAKESPEARE V HOLLYWOODU (SHAKESPEARE IN HOLLYWOOD)

z angličtiny přeložil Pavel Dominik

11 m, 4 ž

Na začátku bláznivé situační komedie se ocitáme v Hollywoodu třicátých let 20. století. Na chodník slávy před vyhlášeným Čínským divadlem vstupují známé a populární hvězdy rané filmové éry, aby se zúčastnily premiéry filmu *Sen noci svatojánské*, natočeného slavným německým režisérem Maxem Reinhardtem podle stejnojmenné hry Williama Shakespeara. Divadelní fixe se však záhy začne prolínat s realitou filmové "továrny na sny": americké vidění světa se tu střetává s evropským pohledem a zároveň s tajemným světem shakespearovských postav. Ty se při natáčení filmu zhmotňují a chovají se jako skuteční lidé doby, ve které se nacházejí. Tato výchozí situace poskytla úspěšnému autorovi komedií Kenu Ludwigovi dostatečný odrazový můstek ke gejzíru nápadů a vděčných gagů.

Českou premiéru hry uvedlo v červnu 2006 pražské Divadlo na Vinohradech.

Tennessee Williams (USA)

SLADKÉ PTÁČE MLÁDÍ (SWEET BIRD OF YOUTH)

z angličtiny přeložil Pavel Dominik

15 m, 7 ž

Hořký příběh setkání stárnoucí herečky a mladého zkrachovance, kteří si mohou, ale nedokáží, pomoci. Tennessee Williams v ní podává obraz korupce, násilí a citové okoralosti, v němž touha po moci a majetku ovládá a mrzačí lidské životy. Jižanský magnát Boss Finley žene svou dceru Heavenly do vztahů, které mají posloužit jeho politickým zájmům. Když se dozví, že má milostný poměr s mladým Chancem Waynem, vyžene jej z města. Hra se otevírá v okamžiku, kdy se tento milenec po letech vrací jako unavený gigolo s bývalou filmovou hvězdou, která prchá sama před sebou a svým stárnutím. Po svém pokusu o filmový comeback se rozhodne utéci k drogám, ale i skrze clonu omámení k ní pronikne ozvěna životního příběhu jejího gigola. Wayne cítí, že už nemá kam ustoupit, a sebevraždně se snaží navázat vztah se svou životní láskou Heavenly. Přestože Chance Wayne není žádný obětní beránek, jeho osobní tragédie se stává obžalobou provinční bigotnosti, která mrzačí lidi duševně a posléze též fyzicky.

Německy psaná dramatika

Friedrich Schiller (Německo)

MARIE STUARTOVNA (MARIA STUART)

z němčiny přeložila Alena Bláhová

15 m, 4 ž a další postavy

Jedno z nejproslulejších dramát evropského romantismu vybudoval Friedrich Schiller kolem mocenského a osobního konfliktu dvou velkých žen anglické historie – Marie Stuartovny a Alžběty Anglické. Skotská královna Marie Stuartovna, která byla v roce 1587 obviněna ze spiknutí proti královně Alžbětě a vraždy svého druhého manžela, vystupuje v Schillerově dramatu jako vášnivá žena, ale také jako kající hříšnice smířená se smrtí. Její protihráčka Alžběta je vylíčena jako její protipól – je pyšnou, chladnou, malichernou a sobecky bezohlednou soupeřkou v politice i lásce. Velký, nebezpečný a strhující souboj obou žen vrcholí v okamžiku, kdy Alžběta podepíše nad Marií rozsudek smrti. Okamžik Alžbětina vítězství však pro ni paradoxně není aktem jednoznačného úspěchu: sice definitivně politicky vítězí, zároveň však také vědomě morálně prohrává. Skutečná podoba Alžbětina vítězství se naplno projeví ve strhujícím závěru hry, kde fyzicky poražená a potupená Marie Stuartovna v posledních okamžicích života dalece přeroste svou zdánlivě úspěšnější sokyni pokorou a morální silou. Schillerovo mistrovsky zpracované drama je působivou sondou do lidského nitra v situaci vítězství i porážky. Odkrývá také mnohé principy mocenských bojů a spolu s nimi i jistou nemilosrdnost a skrytou problematičnost každého lidského jednání.

Rainer Werner Fassbinder (Německo)

KAPKY NA HORKÉ KAMENY (TROPFEN AUF HEISSEN STEINE)

z němčiny přeložil Petr Štědroň

2 m, 2 ž

Odehrává se v jednom prostředí bytu v různých časových obdobích během půl roku.

Obchodní cestující Leopold (35) osloví na ulici mladíčka Franze (20) a odvede si ho domů. Franz dosud chodil s Annou, Leopold má za sebou sedmiletý vztah s Verou. Oba tvrdí, že sex jim nic moc neříká, ale že se ženami, s nimiž spali, to bylo příjemné. Zatímco Leopold je zkušený i v homosexuálním vztahu, Franz jej zatím prožíval jen v představách. Oba muži se vzájemně přitahují a vyspí se spolu. Leopold přiznává, že s Verou byl příjemný sex, ale v okamžiku, kdy spolu začali mluvit, se pohádali. Za nějaký čas zastihneme Franze v pokoji u Leopolda. Zůstal s ním, milují se. Leopold přijíždí z cest a je nepříjemný. Zdá se, že vztah probíhá stejně jako u předcházejících kontaktů. Mohou spolu spát, ale nedokážou spolu komunikovat, nedokážou spolu žít. Střídavě si vyznávají lásku a do krve se hádají.

Franzovi se ozve Anna a posléze za ním přijde. Má se vdávat, ale tvrdí, že stále miluje Franze. Protože Leopold není doma, zůstane s Franzem v jeho bytě a promilují dva dny. Poté se rozhodnou, že se znovu dají dohromady. Franz se jen chce rozloučit s Leopoldem a odejít. Leopold přichází s Verou. Všichni čtyři zjišťují, že vzájemné vztahy v sobě nesou stejné rysy – lásku i pohrdání, neshášenlivost i něžnost. Každý se projevuje po svém, ale i přes halasné tvrzení, že jeden druhého miluje, zdá se, že jde především o sex, a jinak jeden druhého nechápe. Leopold vyzve Annu, aby s ním odešla vedle a tam se s ní miluje. Franz sedí společně s Verou a vezme si jed. Telefonuje matce, že se otrávil a že umře. Odpověď je však lhostejná. Vera Franzovi nevěří a je překvapena, že opravdu umřel. Odvedle přichází Leopold a znovu telefonuje Franzově matce o jeho smrti. Té se to, jak se zdá, netýká. Veře a Anně sice vadí, že v bytě je přítomna mrtvola, nicméně celkem ochotně uposlechnout výzvy Leopolda ke společnému milování ve trojici.

A další...

Alexandr Nikolajevič Ostrovskij (Rusko)

TALENTY A CTITELÉ

z ruštiny přeložil Tomáš Vůjtek

5 m, 3 ž

Máte dluhy? Nechodte k divadlu – nikdy je nesplatíte. Ale talent je žádané zboží. Prodat nebo

neprodát – to je, oč tu běží. Vzestup a pád kariér. Héřečky a ztráta iluzí. Divadlo jako dostih: umění zbohatnout.

Komedii *Talenty a ctitelé* Ostrovskij napsal v roce 1881. V lednu 1882 slavila hra velký úspěch v Petrohradě, kde publikum vyvolávalo autora na konci každého dějství.

Premiéru překladu uvedla 15. dubna 2006 Komorní scéna Aréna Ostrava v režii Ivana Krejčího.

Andrzej Saramonowicz (*1965 ve Varšavě, Polsko)

- *syn vojáka Armii Krajowej – Zemské Armády*
- *studium historie na Varšavské univerzitě, kurs režie dokumentárního filmu TVP, momentálně student režisérské školy A. Wajdy; vystřídal několik zaměstnání, mj.: saniták; od 1990 pracoval jako novinář v Gazetě Wyborcza; publikoval povídky v časopisech Brulion, Fronda, Fraza*
- *od poloviny 90. let se věnuje filmové scénáristice; první scénář (společně s G. Łoszewským): Karpaccy górale (Karpatští horalové/Horalové z Karpat), jánošíkovský příběh dvou přátel, nerealizováno; 2000: Pół serio (Napůl žertem, napůl vážně), režie T. Konecki, zvláštní ocenění poroty za scénář na Gdynském filmovém festivalu, příběh mladých filmařů, kteří na přání producenta filmu přepisují shakespearovskou milostnou historii na thriller a gangsterku; 2003: Ciało (Tělo), režie T. Konecki a A.S., příběh dvou mladých mužů, kteří přes celé Polsko transportují tělo svého zemřelého kamaráda, hráli v něm všichni aktéři z varšavského Testosteronu*
- *napsal scénáře televizních seriálů pro TVP, Canal+, TVN: Posterunek 13 (Hlídky 13), Tata, a Marcin powiedział... (Tati, ale Martin říkal...), Rodziców nie ma w domu (Naši nejsou doma)*
- *2002: Testosteron, Teatr Montownia, Varšava, režie Agnieszka Glińska, původně filmový námět, premiéra časově shodně s polskou premiérou Monologů vagíny (proto by v Testosteronu někteří rádi viděli mužskou, a hlavně polskou, odpověď)*
- *2004: 2 Maja, Teatr Narodowy, Varšava, režie A. Glińska; původně filmový scénář nazvaný Polska, 2 maja, který byl napsán na objednávku Andrzeje Wajdy v roce 2001; příběh obyvatel jednoho domu, akce se odehrává mezi 1. a 3. květnem (1. května státní svátek komunistického Polska, 3. května státní svátek III Rzeczpospolitej, tzn. dnešního Polska), dům podléhá katastrofě, která je pro jedny osvobozením, pro druhé koncem světa; A.S.: „Zdá se mi, že ten den je naším národním očištěním. Že právě v tom dnu se momentálně nachází Polsko. Odešlo již z 1. května (1. máje), ale prozatím ještě nedorazilo do 3. (...) Jak dlouho potrvá pobyt v očištění? Jak známo, záleží na tíži hříchů a na přijetí viny.“*
- *Witkacy a antická tragédie – největší literární fascinace A.S.*

TESTOSTERON

6 m

Svatba Kornela, mladého vědeckého pracovníka populárního díky televizi, soblíbenou písničkářkou Alicí se má stát společenskou událostí Varšavy. V restauračním sálu právě probíhají poslední přípravy na oslavu. Když tu bezprostředně před příchodem novomanželů tři černě oblečení muži – Stavros, Fistach a Robal – přitáhnou do sálu zbitého mladíka – Sebastiana Tretina – a zabarikádovávají se. Teroristi? Válka gangů? Anebo snad policisté s nekonvenčním přístupem k právu? Skutečnost je ještě zvláštnější. Stavros, iniciátor „akce“, je ženichův otec. Fistach a Robal jsou svatební hosté. Kdo je ale Tretin? Vyšetřování, které na se Stavrosův popud narychlo rozbíhá, má právě toto odhalit. Pomalu se ze střípků rozhovorů vynořuje obraz toho, co se stalo před momentem v kostele: Nevěsta řekla „ne“ a přiznala se, že miluje jiného, a za milovaného označila Tretina. Mladík se dušuje, že ji viděl poprvé v životě, ale Stavros mu nevěří. Za každou cenu chce zjistit, kdo a proč si udělal legraci z jeho syna v den svatby. Pravda je ještě překvapivější...

Testosteron je černá komedie napsaná šťavnatým, živým jazykem, plná vtipných dialogů a odehrávající se v současnosti. I přesto, že využívá všech prostředků, které nabízí populární komedie, hra nerezignuje na vážnou reflexi. Vychází z definice evoluce, která vymezuje mužskou podstatu („muži jsou osobami přirozeně stvořenými k násilí a vraždám“), a ptá se: Jak být citlivý a oduševnělý člověk, když jsem biologickým samcem poháněným hormonem? Jak „mužsky“ milovat a neublížovat? Opravdu muži častěji zneužívají ženy? A co když je to úplně obráceně? Literatura a dramatika, které v posledních letech opanovalo feministické pojetí, nás nutí myslet si, že odpovědi na takovéto otázky jsou již dobře známé. *Testosteron* je mužská odpověď na *Monology vagíny* či *Deník Bridget Jonesové*.

Biljana Srbljanović (Srbsko)

RODINNÉ PŘÍBĚHY

ze srbštiny přeložil **Marko Ivanović**

2 m, 2 ž

Drsně-komický příběh čtyř dětí, které ve svých hrách na jednom bělehradském sídlišti napodobují různé typy rodinných vztahů. Naivní a nezastřený dětský pohled na svět dospělých přináší zajímavý pohled na rodinné a společenské problémy současnosti, sondu do situace na Balkáně, ale také řadu komických a humorných situací.

Zoltán Egressy (Maďarsko)

MODRÁ, MODRÁ, MODRÁ

z maďarštiny přeložila **Tat'ána Dimitrová**

6 m, 5 ž

Malý potulný rodinný cirkus vegetuje na pokraji životního minima; jeho příslušníci se tak tak se protloukají ve dvou maringotkách, zvířata už museli dávno prodat, účinkující slepice sníst. Ředitel cirkusu, hlava rodiny, stárne. Jednoho dne však svitne nová naděje: vedení cirkusu obdrží dopis od Světové unie potulných cirkusů s nabídkou členství v jeho Evropské sekci. Slibuje to peníze a vyšší úroveň, jsou zde ale samozřejmě také vyšší požadavky: cirkus musí vyhovovat předepsaným parametrům a předpisům. Je třeba uspořádat speciální představení a obstát před tvrdou komisí.

Další půvabná hra z pera maďarského "pábitele" je tak trochu parabolou na vstup zemí tzv. východního bloku do Evropské unie, je ale také plná dojemných individuálních osudů každé z osmi postav, jež šapitó svázalo profesně i životně. Jsou mezi nimi lásky, hádky, nemoci i štěstí jako v každé jiné normální rodině. Ať už s Uní, nebo bez, důležité je hrát poctivě a s chutí, a se smíchem i pláčem zpívat o modré barvě nebe nad námi!

Premiéru uvedlo Slovácké divadlo Uherské Hradiště...

Zoltán Egréssy (Maďarsko)

ŠŤOVÍK, PEČENÉ BRAMBORY

z maďarštiny přeložila **Tat'ána Dimitrová**

3 m

Atmosféra v šatně fotbalových rozhodčích houstne. Dnes půjde o postup nejen hráčům, ale i hlavnímu rozhodčímu. Víc než kdy jindy potřebuje pomoc pomezních rozhodčích. To ale neměl jednoho z nich připravit o místo a druhého o manželku.

Zoltán Egressy (Maďarsko)

PORTUGÁLIE (PORTUGÁL)

z maďarštiny přeložila **Táňa Dimitrová**

6 m, 3 ž

Portugálie znamená totéž co únikový sen, touhu po lepším životě kdesi za hranicemi přízemní banality. Zoltán Egressy situuje svou „hospodskou“ tragikomedii do smyšlené vesnice Igrács, podařilo se mu však vytvořit drsný, hyperrealistický obraz postkomunistické kocoviny vztažitelný na každodennost jakékoli reálné komunity. V této podobnosti čistě nenáhodně spočívá obliba hry, která záhy překročila maďarské hranice a šíří se středoevropským prostorem. V oparu hospodských tlachů je ukryto téma, které se – nezávisle na prostoru, čase i době – týká každého z nás: Co je svoboda? Můžeme vystoupit z obvyklých kolejí? Můžeme začít nový život?

HRY, KTERÉ JE PO DOHODĚ MOŽNO ZÍSKAT JEN ZA TANTIÉMY

Zahraniční tituly, u nichž je možno získat provozovací práva pouze za tantiémy (%).

Autor	Titul	Smlouva do:	%
Edward Albee	Kdo se bojí Virginie Woolfové?	24.1.2008	6
Woody Allen	Nepijte tu vodu!	31.12.2006	8
Ingvar Ambjörn	Elling a Kjell	23.5.2008	6
David Auburn	Důkaz	4.6.2007	8
Torsten Buchsteiner	Tango sólo	31.7.2007	6
Marina Carr(ová)	Maja	23.4.2007	8
Marina Carr(ová)	U Kočičí bažiny	27.8.2007	7
Martin Crimp	Story	7.10.2008	9
Christopher Dyer	Dobry muž s řehačkou	14.3.2008	8
Ben Elton	Popcorn	22.12.2008	8
Eve Ensler(ová)	Monology vagíny	26.9.2008	7
Lucille Fletcher	Promiňte, omyl!	5.9.2008	6
Dario Fo	Otevřené manželství	26.7.2008	7
Michael Frayn	Bez roucha	31.12.2010	9
Michael Frayn	Kodaň	8.5.2010	9
Brian Friel	Afterplay	6.6.2007	8
David Greig	Kosmonautova zpráva ženě...	23.5.2008	6
John Hale	Lorna a Ted	24.1.2009	6
Robin Hawdon	Úžasná svatba	10.6.2010	9
Caryl Churchill(ová)	Prvotřídní ženy (Top Girls)	20.2.2008	6
Juha Jokela	Mobile Horror	13.5.2008	9
Charlotte Jones(ová)	Pokorný Felix (Humble Boy)	31.7.2007	9
Fritz Kater	čas milovat čas umírat	9.7.2009	6
Stephen King	Misery	6.6.2007	7
Nikolaj Koljada	Slepice	10.10.2007	6
Neil LaBute	Bash (Úderný mejdan)	2.3.2009	8
Tracy Letts	Zabiják Joe	18.7.2007	7
Neil LaBute	Tvar věcí	24.9.2007	7
Neil LaBute	Trůn milosrdenství	8.4.2008	7
Martin McDonagh	Kráska z Leenane	10.6.2007	7
Martin McDonagh	Mrzák inishmaanský	29.3.2008	7
Martin McDonagh	Pan Polštář	29.3.2008	7
Martin McDonagh	Poručík z Inishmoru	31.7.2008	7
Clare McIntyre(ová)	Růžový šampaňský	4.1.2009	6
Heiner Müller	Kvartet	25.10.2008	6
M. von Mayenburg	Eldorado	29.7.2009	6
William Nicholson	Na ústupu	26.5.2009	6
Paloma Pedrero(vá)	Noci letmé lásky	30.6.2007	8
Mark Ravenhill	Polaroidy	5.11.2007	6
Vasilij Sigarev	Plastelína	30.5.2007	8
Larry Shue	Cizinec	25.1.2008	6
Sam Sheppard	Pravý západ	28.9.2007	7
Rafael Spregelburd	Panika	25.11.2008	7
Tom Stoppard	Arkádie	28.4.2009	9
Tom Stoppard	Pravý inspektor Hound	31.12.2006	8
Tom Stoppard	Rosenkrantz a Guildenstern jsou mrtvi	6.12.2007	9
Tom Stoppard	To právě	8.2.2009	8
Nikoline Werdelin(ová)	Znalci	31.7.2007	6

Nepřeložené texty

Anglicky psaná dramatika

Mike Leigh (Velká Británie)

ABIGAIL'S PARTY (ABIGAILIN VEČÍREK)

2 m, 3 ž

Hra detailně mapuje drobné události jedné bezvýznamné sousedské párty, na kterou hostitelský pár (Beverly a Laurence) pozve další manželský pár, Angelu a Tonyho, a z jakéhosi „soucítění“ také rozvedenou Sue. Rodinné poměry rozvedené ženy se automaticky stanou tématem hovoru zúčastněných dam, zatímco Laurence, i přes svou roli hostitele, odchází za svými pracovními povinnostmi a Tony se do hovoru víceméně nezapojuje. Sue je terčem pokryteckého soucitu, který je vlastně jen nepřímou vyřčenou kritikou, a jako žena nechráněná stejným společenským statutem musí snášet pozornosti okolí, které se automaticky semkne v pevné alianci. Večírek Abigail, dcery Sue, je dalším tématem hovoru a ačkoli se Sue snaží bránit, společnost jí vnutí, že muži zajdou zkontrolovat, jestli je na večírku „všechno v pořádku“.

Po čase se zdá, že Laurence je přece jen ze společnosti nejvnímavější a chce se Sue zastat. Vyjde z toho ale jen jeho vlastní intelektuální exhibicionismus, který skončí trapnou hádkou mezi ním a Beverly, jeho manželkou. Večírek, od kterého nikdo nic neočekával, najednou zcela překvapivě vrcholí: Laurencovým infarktem a rychlou smrtí. Nad jeho tělem zůstává několik šokovaných hostů.

Leigh je autor kterého už dnes počítáme ke starší generaci (*1943). Abigail's Party vznikla v 70. letech 20. století, kdy se s oblibou věnoval posměšnému portrétování života středních městských vrstev. Největšími úspěchy Leighovy kariéry je Zlatá Palma za film Tajnosti a lži a cena za nejlepší režii z téhož festivalu za film Nahý.

Tim Luscombe (Velká Británie)

SCHUMAN PLAN (SCHUMANŮV PLÁN)

3 m, 2 ž

Když se Tim Luscombe rozhodl napsat hru mapující vývoj celku, který dnes známe pod názvem Evropská unie (EU), měl na mysli opus, který by, realizovaný scénicky, přesáhl deset hodin. *Schuman Plan* je nakonec skromnější, ale i tak rozsahem přesahuje rámec standardní celovečerní hry. Zájem o současná, umělecky zatím málo probádaná témata, je součástí autorovy ideologie. Luscombe problematiku EU líčí z pozic Velké Británie, která má k evropskému bratříčkování stabilně nedůvěřivý postoj. Úhel pohledu, ve kterém se mísí optimismus s pochybnostmi, je inspirativní i pro diváka z oblastí nově integrovaných států, které už do EU vstupovaly s vědomím jejich úspěchů i neúspěchů.

Příběh sleduje osudy Billa, jehož na začátku hry potkáváme jako venkovského chlapce z jižní Anglie. Projde osudovou válečnou zkušeností, kdy se v Holandsku seznámí s Teddym, jehož humanistický postoj k poraženým německým vojákům v něm vzbudí vůli po hledání smířlivé cesty. Bill se stane tajemníkem předsedy vlády a je svědkem prvních náznaků k evropské integraci. Z nadšeného bojovníka za myšlenku jednotné Evropy se ale po letech stává pesimista, který nakonec dobrovolně opustí službu ve vysokém úřadě. Stává se výkonným úředníkem jednotné zemědělské politiky, svědkem nesmyslné likvidace malých živností a nespravedlivé podpory podvodníků.

Epilogem příběhu je Billovo setkání s knězem, který se zmíní o tom, že papež uvažuje o kanonizaci otců-zakladatelů Evropské unie. Jméno skutečného původce myšlenky Společného trhu, jenž se stal základem dnešního celku, Jeana Moneta, je už zapomenuto.

Mark Ravenhill (Velká Británie)

PRODUCT (VÝROBEK)

1 m, 1 ž

Prostředí kanceláře – nemusí být konkrétní.

Z recenze *The Guardian* na premiéru: „*Jak napovídá titul – Produkt nebo Výrobek, je tato hra o vyprávění příběhu a prodávání, jak zabalit sny a fantazie a jak opanovat naši imaginaci naroubovanými představami. Ravenhill si chytře pohrává s myšlenkami a obrazy a vytváří souvislosti mezi fantazií, sexem a násilím.*“

Přítomni jsou James, filmový producent a Olivia, herečka. Hra je vlastně 16-ti stránkovým monologem producenta, který líčí herečce obsah připravovaného filmu. Ona může samozřejmě reagovat, přehrávat určité scény, vyjadřovat gesticky i mimicky pocity, ale pokyny k tomu nejsou v textu dány – můžeme je vyčíst jen ze slov producenta.

Monolog je vlastně jakousi parodií, či černohumornou parafrází na dnešní módní filmy, kde se splácá vše páte přes deváté, aby byl zajištěn komerční úspěch. Současná vlna zájmu o terorismus, zkoumání aspektů vzájemné přitažlivosti etnický rozdílných lidí, stejně tak jako nejrůznější typy akčních scén, retrozáběry, pseudofilozofické a pseudosociologické sondy, to je „munice“, kterou tvůrci hodlají nakrmit diváky. V příběhu Amy, která zažila teroristický útok 11. září 2001, nicméně ji přímo fascinuje terorista Mohammed, se prolínají „živé scény“ – sexuálně, až pornograficky laděné, s patetickými slovy o svobodě, osudovém předurčení, oběti. A jsou tu i různé varianty konce příběhu, jak se Amy promítají v hlavě (udá svou lásku, stane se teroristkou, vysvobodí ho z vězení ad.) Mezi líčením příběhu producent vkládá i technické detaily, jak se bude film točit. Poslední dvě věty bezprostředně navazující na líčení příběhu nám dávají najevo, že herečka odchází. Příběh končí tím, že producent volá komusi a sděluje mu radostně: Líbilo se jí to! Jak dlouhá inscenace se z tohoto textu dá vytvořit, není jisté. Zcela to závisí na invenci a vynalézavosti režie a herců. Pro herečku, která neřekne ani slovo (i když je tu šance, že bude opakovat některá „návodná slova“ dialogů tak, jak jej líčí producent) je to zajímavá příležitost. Právě její reakce mohou totiž ukázat, nakolik bude tento „produkt“ komedií a nakolik seriózní kritikou společnosti (či mixem obojího).

Premiéra, jež byla herečským debutem Marka Ravenhilla, se odehrála v produkci divadla Paines Plough na festivalu Edinburgh Fringe 2005. Pro mezinárodní turné ji dramatik rozšířil a dopracoval.

George Parsons (Velká Británie)

BEING OLIVIA (BÝTI OLIVÍ)

4 m, 2 ž

Rodinné drama o hledání identity a redefinici vzájemných vztahů. Odehrává se ve dvou časových rovinách na francouzském venkově, kam přijíždí úspěšný neurolog Robert se svou ženou Annou, synem Willem, jeho nejlepším kamarádem Jackem a svým bratrem Benem a jeho ženou Flick.

V prvním jednání začínají prázdniny ve zmíněné romantice letního domu – brzy se ukazuje, že společná dovolená nebude tak idylická. Willův kamarád a spolužák z herecké školy Jack je poněkud problematický: je homosexuál a živí se jako striptér a prostitut. To špatně snáší staromilský konzervativní úspěšný lékař Robert, mnohem větší šok pro něj však představuje coming out jeho bratra Bena, jemuž se před očima hroutí manželství s hysterickou Flick. Ben veřejně přiznává, že se cítí jako žena a chce se ke své pravé podstatě přiznat veřejně. První jednání je založeno na dialozích o toleranci a odlišnosti.

Ve druhém jednání se po šesti letech opět ocitáme na venkově, kam Robert, nyní se zcela převrácenými životními hodnotami a vážně nemocen, přijíždí zemřít. Ukazuje se, že po zásadním incidentu (napadení) vzal svého bratra – nyní sestru Beau – na vědomí i s jeho novou identitou. Labilní Flick našla svou životní náplň v provozování malé galerie, z Jacka se stala vycházející filmová hvězda a Will se vzdal herectví a čeká dítě. Ve druhé části (s drobnými retrospektivními odbočkami) dochází k vyjasnění vzájemných vztahů, jednání má smířlivý, spíše rekapitulační ráz (postavy popisují, jak si odpustily) a vede na jedné straně ke smrti (Robert), na druhé straně ke zrození (Willův syn).

Komorní hra o vztazích se zabývá se značnou dávkou lehkosti a humoru otázkami jinakosti a tolerance, rodinnými vztahy a schopností přijmout své bližní. Ze své podstaty je spíše konverzační než vysloveně dramatická.

Název *Being Olivia* odkazuje k *Večeru tříkrálovému* a k shakespearovské jevištní konvenci, kdy muži hráli ženy – s tímto motivem se pracuje jako s principem znejištění zdánlivě neochvějně a dané tělesnosti a na první pohled evidentní sexuality.

Hra byla poprvé uvedena v divadle Warehouse v Londýně 10. března 2006 v režii Teda Craiga.

Roald Dahl - David Wood (Velká Británie)

FANTASTIC MR. FOX (SKVĚLÝ PAN LIŠÁK)

dramatizace

6 m, 6 ž (hra počítá s možným zapojením dětských herců)

Svižný příběh pro dětské publikum předškolního a nižšího školního věku. Zkušený autor, který se tvorbě pro děti věnuje několik desetiletí, si vybral jednoduchý, srozumitelný příběh. Text hry je doplněn přesným popisem světelných a zvukových akcí a seznamem rekvizit.

Jezevec na lesní hostině ostatním zvířatům vypráví příběh, který této slavnosti pod širým nebem předcházela. Pan Lišák, známý svou chytrostí a obratností, zásoboval svoji rodinu čerstvou drůbeží od farmářů Bunce, Bogise a Beana. Vždy si bral jen tolik, kolik potřebuje. Přesto za čas sedlákům došla trpělivost a rozhodli se Lišáka zastřelit. Jako střelci byli neúspěšní, tak chtějí pana Lišáka vykopat z jeho nory. Ale pan Lišák se s celou svojí rodinou zakope co nehlouběji, takže i když sedláci rozkopali půl kopce, k Lišákům se stejně nedostali. Rozhodnou se tedy Lišáky vyhladovět. Pan Lišák však na ně nečeká a zatímco sedláci nocují v lese, krade z jejich dvorů ty nejlepší kousky. Po čase však za Lišákem přijdou ostatní zvířata, protože se hon na lišku dotýká jejich životů. Všichni hladovějí, protože sedláci střílejí v lese po všem, co se jen pohne. Proto Lišák vezme na lov i ostatní, se všemi se rozdělí rovným dílem a hloupým sedlákům pod nosem si zvířata uspořádají královskou hostinu.

Douglas Maxwell (Velká Británie)

MELODY

1 m, 3 ž

Novinka letošního třicátníka Douglase Maxwella je založena na postupném odkrývání minulosti postav a jejich vzájemných vztahů. Očekávání dalších nových faktů textů vyvolává napětí a ze zdánlivě nahodilé výchozí situace vzniká komplexní obraz defektních mezilidských vztahů plných lidské slabosti a prohraných bitev, občas vtipně sarkasticky komentovaných.

Melody (38), John (19) a Olive (70) spolu žijí v jedné domácnosti. John je přerostlé děcko, které uteklo od své adoptivní matky a nyní žije u milenky Melody. Je večer a Melody odchází do svého druhého zaměstnání. John a Olive, jejíž vztah k Melody není nijak objasněn, zůstávají doma sami. Zlomyslná stařena dráždí pubertálního Johna komentáři o jeho pochybné mužnosti. Zamírně John, který chce být televizním hlasatelem a svou slávu buduje tím, že na internetu zveřejňuje svůj zoufale nezajímavý blog, jí oplácí drobnými mstami.

V bytě se objeví Ashley, která je původně považována za novou pomocnici v domácnosti. Prohlásí o sobě ale, že je dítětem, které Melody kdysi unesla, a nyní přišla účtovat se svou minulostí. Ukáže se, že ne Melody, ale její přítel Francis unesl dítě. Francis je synem Olive. Jeho odchod Olive zlomil, Melody se naučila samotu snášet. Nyní je Francis milencem Ashley a on sám ji poslal k Melody. Odhalování nelichotivých pravd je pro všechny trapné a bolestivé. Nikdo už nechce čelit minulosti a divoké sestavě svých abnormálních slabostí. Ztroskotanci Olive, John i Ashley chtějí zůstat v mateřské náruči nejsilnější z nich, Melody.

Kdosi je u dveří. Zřejmě Francis. Všichni jsou proti, ale Melody se rozhodne dveře otevřít.

Michael Frayn (Velká Británie)

DONKEY'S YEARS (OSLOVSKÁ LÉTA)

8 m, 1 ž

V poslední době dochází k znovuobjevování starých her. Stejně je to v případě frašky Michaela Frayna, která byla poprvé hrána před třiceti lety a dnes se na jevišti s úspěchem vrací. Hra se

odehrává jedné noci v prostorách blíže neidentifikovaného britského univerzitního prostředí (pravděpodobně některá z prestižních univerzit jako Oxford či Cambridge), kam se sjíždějí po dvaceti letech někdejší absolventi, od nichž univerzita doufá získat finanční podporu. Všichni ti ctihodní pánové po čtyřicítce mají dobré společenské postavení – je mezi nimi ministr, vysoký důstojník či vážený chirurg, Přijeli po čtvrtstoletí, aby v koleji prožili společnou noc, jejímž hlavním cílem bude vzpomínat a společně se opíjet. Kromě těchto distinguovaných pánů se sem vetřel další z absolventů, bulvární novinář, který ovšem nikdy neměl privilegium vlastních pokojů. V době studia bydlel v podnájmu a zlatý život na koleji nikdy nezažil (například tajné erotické hrátky). Budiž řečeno, že děj setkání se odehrává v 70. letech 20. století, kdy ještě na britských univerzitách nestudovalo tolik dívek a jejich přítomnost na kolejích byla rozhodně nežádoucí. Takže jedna z hlavních zápletek hry se točí kolem Rosemary alias Lady Driver, manželky rektora univerzity, jež byla před těmi 25 lety erotickým symbolem pro většinu ze zúčastněných a která si po blíže nespecifikované aféře s Roddym (kterého tu všichni očekávají, ale nikdy nepřijede, a ani se nedozvíme, co se s ním vlastně stalo) vzala Harryho, pozdějšího rektora a zůstala tedy na univerzitě. Přestože je zde na domácí půdě, její noční přítomnost v prostorách koleje izolované od vnějšího světa je považována za nepřístojnou a všichni přítomní (každý zvlášť a každý jinak) se snaží tuto trapnou záležitost zamaskovat. Fraynova fraška si tuto bizarní situaci, noc, kdy opilí angličtí úředníci “puritáni” ztrácejí alespoň na chvíli svou image, vychutnává v břitkých dialogích, bláznivých honičkách po chodbách, schovávání za závěsem a za dveřmi, zdánlivě záměně osob, skrytých narážkách a náznacích, co bylo a co by mohlo být. Tato hra je převážně mužskou záležitostí, nicméně jediná ženská postava se stává záminkou pro spoustu komických situací. Nelze pominout také postavu starého anglického sluhy Birketta, který je zde vlastně už součástí inventáře a jehož “hlášky” jsou ukázkou typického anglického humoru, který máme všichni rádi.

Hra Michaela Frayna získala v roce 1976 Olivier Award, a na jaře 2006 se vrátila do divadla v londýnském West Endu v režii Jeremy Samse.

Hru překládá Klára Lidová.

Mark Schultz (Velká Británie)

EVERYTHING WILL BE DIFFERENT. A BRIEF HISTORY OF HELEN OF TROY (VŠECHNO BUDE JINÉ. KRÁTKÁ HISTORIE HELENY TROJSKÉ)

4 m, 2 ž

Autor buduje paralelu mezi příběhem bájně krásné trojské Heleny, jejího muže Meneláa a její opuštěné dcery Hermione a současným příběhem patnáctileté Charlotte a jejího otce Harryho, členů rodiny, které zemřela matka. Můžeme se ptát, zda jde opravdu o smrt nebo smrti decentně maskovaný útěk matky s jiným mužem. S tématem souvisí aktuální problematika krásy a ošklivosti, respektive otázka, co všechno je dospívající dívka ochotná udělat pro pocit přitažlivosti, pro pocit, že je žádaná, v touze vyrovnat se matčině nedostižné kráse, okolím neustále připomínané.

V Prologu a čtyřech částech hry autor sleduje Charlottino hledání sebe sama, pokus o útěk od otce, vyrovnávání se s vlivem přítelkyně Heather (je skutečná nebo jen?), který přerůstá až v náznak lesbické epizody, průzkum fyzického sblížení s muži (Franclin, Freddie, Gary), Charlottinu představu, že degradace na sexuální objekt v pornoprůmyslu jí zajistí vše, po čem touží: dokonalou ženskost, krásu, lásku, slávu, peníze. Aby nakonec zjistila, že jediný spolehlivý bod jejího života je otec Harry – i přes jisté zvláštní napětí, které vzniká mezi téměř dospělou dcerou (která si obléká matčiny šaty) a opuštěným otcem.

Každou část hry uvádí autor Charlottiným referátem o Heleně Trojské a o souvislostech jejího příběhu – předčítá jej z papíru, jako kdyby referovala o nějaké knize. Pak vždy následuje vlastní Charlottin příběh. Prolog a konec hry jsou věnovány vztahu Charlotty a jejího otce, což je pomyslně spojuje a začátek a závěr hry se tak uzavírají do kruhu. Autor pracuje se sledem velmi krátkých úsečných vět, čímž dodává hře rychlý spád a napětí. Hra nabízí v postavě Charlotty zajímavou hlavní ženskou roli.

Hra měla premiéru v Soho Repertory Theatre v New Yorku 7. dubna 2005 v režii Daniela Aukina.

Matthew Todd (Velká Británie)

BLOWING WHISTLES (PÍŠTALKY)

3 m

Nigel (32) vede požitkářský život. Často navštěvuje kluby, bere drogy, pije a v dlouhodobém, nicméně otevřeném vztahu si může dopřát sexu, kolik jen chce a s kým chce. Pokud ovšem s výběrem toho třetího souhlasí i jeho partner Jamie. Ten, ačkoliv je o dva roky mladší, už jejich životní styl neshledává tak úžasným. Raději by trochu zvolnil.

V předvečer velké přehlídky Gay Pride a zároveň 10. výročí jejich seznámení, si dvojice pozve domů cizího sedmnáctiletého mladíka (Marka), kterého kontaktovala přes internet. Přes počáteční obavy, jestli bude opravdu vypadat tak, jak slibovaly fotografie, prožijí skvělou vášnivou noc.

Všechno by bylo v pořádku, kdyby Mark neměl v plánu nabourat jejich soužití. Ráno začne přemlouvat k další schůzce Jamieho, kterému to sice nesmírně lichotí, nicméně ctí pravidla vztahu, která si s Nigelem stanovili a chlapce odmítá. Večer Jamie, který se na přehlídce nepohodl s Nigelem, nachází promoklého Marka znovu před domem. Usuší mu oblečení, uvaří čaj a popovídají si. Mark se vysmívá pravidlům, tvrdí, že dlouhodobé vyvážené vztahy mezi homosexuály nejsou možné a dokresluje to na příkladu toho, jak se občas Nigel k Jamiemu chová a jak s ním zachází. Jamie, už dříve trochu pochybující, se rozhodne svého partnera opustit, ale Markovi dává jasně najevo, že k němu se nenastěhuje a nebude se s ním vídat jinak, než jako s kamarádem. Nad ránem se vrací domů opilý Nigel, který někde zapomněl nové sako, dárek od Jamieho k jejich výročí. Partneři se začnou hádat, Jamie oznamuje svůj úmysl odstěhovat se a Nigel slibuje horydoly, jen aby mu to rozmluvil. Nakonec se mu to povede. Oba si vyznají lásku a zatímco se Nigel už chystá spát, Jamie ještě vypíná internet, na kterém je jeho přítel skoro permanentně připojený na stránce sexuálních nabídek a chatu. Pípně zpráva a Jamie si ji přečte. Je od Marka, který Nigelovi děkuje za báječnou noc a připomíná mu zapomenuté sako.....

Prvotina Matthew Todda je nemilosrdně aktuální hrou o lásce, sexu a hrdosti. Zábavná, ale sarkastická zpráva o moderním životním stylu gayů.

Hra byla poprvé uvedena 8. července 2006 v Jermyn Street Theatre v Londýně.

Peter Quilter (Velká Británie)

MRS VINCENT PRICE

4 m, 3 ž

Hra o životě divadelní herečky Coral Browne(ové) (1913-1991), která se stala pověstnou pro své úžasné vypravěčské umění, břitký humor a uštěpačné poznámky. Byla blízkou přítelkyní například spisovatele Alana Bennetta, špiona Guy Burgesse, hereček Joan Riversové a Judy Denchové. Osmnáct let byla provdaná za hollywoodskou legendu hororových filmů Vincenta Price (*Jáma a kyvadlo*, *Dům voskových figurín*, *Moucha*...) Jejich unikátní manželství a zároveň přátelství, plné lásky a humoru je základem této divadelní komedie.

Hra začíná roku 1989, kdy se Coral a Vincent chystají na předávání Oscarů. V reminiscencích se ocitneme například v londýnském divadle za války roku 1941, při natáčení filmu o britském špiónovi z roku 1958, ve Wildově hře *Vějíř Lady Windermere* z roku 1966 nebo při přípravě tehdy šokující lesbické scény pro film *Zabití sestry George*.

Duchaplná a vtipná hra s neobvyklým příběhem je jedinečnou příležitostí pro herečku v titulní roli.

Robin Hawdon (Velká Británie)

MATING GAME (MILOSTNÁ HRA)

2 m, 3 ž

Drake Harris má vše, po čem jen může mladý muž toužit. Je moderátorem úspěšné televizní show, má peníze, úspěch, všeobecný obdiv. Šušká se, že je největším donchuanem v celém Londýně. Denně dostává řadu nabídek k sňatku. Ale je tu jeden problém. Tajemství, o kterém nikdo netuší. Drake je dosud panic. Ne, že by snad neměl příležitost, ale vždy, když má dojít na věc, vyskytne se nějaká překážka. Zkrátka osud.

Nadějně pro Drakea vypadá až jeho sblížení s novou přitažlivou asistentkou Honey. Ale právě, když chtějí plni touhy ulehnout, zjistí, že postel už je obsazená. Spí v ní Drakeův bratr James,

který se nečekaně vrátil z Austrálie. Noc se tak z příležitosti k milostnému sblížení změní pro Drakea v jeden dlouhý bratrský přípitek s Jamesem a jeho „smrtící“ australskou pálenkou, při kterém Drake prozradí Jamesovi své tajemství.

Druhý den ráno má takovou kocovinu, že mu musí pomoci všichni, kdo jsou po ruce – James, Honey i manželka vrátného paní Finneyová. A také Julie, poněkud upjatá Drakeova sekretářka, která je do svého šéfa tajně zamilovaná. Julie, která je rovněž dosud neposkvrněná, je přesvědčená o Drakeově nespoutaném milostném životě a zoufale žárlí na všechny ženy, které se kolem něj točí, v tuto chvíli samozřejmě nejvíce na Honey. Na radu Jamese a paní Finneyové se rozhodne velkému činu – získat Drakea na jeden večer a noc pro sebe. Hned ale vyvstává problém, kdo se večer postará o Honey, se kterou měl již Drake domluvenou schůzku. Nezbyvá než aby se obětoval James. S večerem tedy začíná divoká milostná hra plná odvážného svádění, nečekaných záměn partnerů i komických bojů s elektronicky ovládanou postelí.

Honey považuje náhradu v podobě Jamese samozřejmě za urážku a rychle ho vyprovodí. Julie se ze všech sil snaží zapůsobit na Drakea, ale ten má jediný cíl uniknout za Honey. Ta ale mezitím zjišťuje, že Julie je do Drakea skutečně zamilovaná, a rozhodne se jí ho přenechat a za cíl své touhy zvolí Jamese, kterého ale její neodbytnost a síla vášně poněkud děsí a neví, kam se před ní skrýt. Vystrašená Julie neunesse závažnost situace a v rozhodném okamžiku zamkne Drakea v koupelně. V největším zmatku vstupuje do hry ještě paní Finneyová, která však záhy prchá v domnění, že se má stát součástí hromadných milostných orgií.

Teprve s ránem se začnou zamotané vztahy znovu rozplétat, skutečnosti jsou odhaleny v pravém světle. A tak si nakonec oba dva, dosud neposkvrnění – Drake a Julie – mohou padnout do náruče.

Klasická situační komedie, která využívá osvědčených principů nedorozumění, záměn či schovávaných. Autor navíc pracuje s poměrně složitým principem elektronicky ovládaného prostoru, kdy se zmáčknutím tlačítka může změnit pracovna na ložnici, objevit se domácí bar či šatní skříň.

Debbie Tucker Green (Velká Británie)

TRADE (ŽIVNOST)

3 ž

Hlasová koláž pro tři herečky. Tři ženy na Karibském ostrově. Moderní Londýňanka, starší turistka a místní obyvatelka. V rozhovoru plném zámlk, náznaků a nedokončených výpovědí se vyjasňují jejich pozice, ženy poměřují své síly. Turistky se cítí nadřazeně, jejich sebevědomí ale stojí na chatrných základech. Za pár drinků si nechávají lhat o své kráse a stávají se oběťmi dalších turistů nebo místních mužů. Místní žena si stěžuje, že jí odvádějí manžela, vyjde ale najevo, že i ona profituje z turistického a sexuálního ruchu na ostrově.

Debbie Tucker Green (Velká Británie)

GENERATIONS (GENERACE)

3 m, 4 ž

Text není regulérní divadelní hrou, strukturou spíše připomíná hudební dílo s rytmicky napsanými replikami, refrény a logickou gradací k závěru. V originálním provedení text počítá s účastí African Voice Band. Všechny postavy hry jsou popsány jako černí Jihoafričané.

Téma, kterému se tato kompozice věnuje, je namlouvání. Babička, Dědeček, Matka, Otec, Přítelkyně, Mladší sestra a Přítel opakují několikrát tytéž fráze, vždy v sestavě zmenšené o jednu generaci. Postupně ze scény odcházejí Mladší sestra, Přítelkyně a Přítel, až nakonec zůstane jen Dědeček a Babička. Rozhovor, který začíná větou „*Zeptal se mně, jestli umím vařit.*“ se zopakuje celkem čtyřikrát. Slyšíme ho pokaždé v provedení různého počtu postav, nakonec pouze v dialogu nejstarší generace. Vždy jde ale o totéž, každá z generací opakuje tatáž schémata, v každé generaci jsou ukryty předpoklady k podobnému jednání.

Simon Stephens (Velká Británie)

MOTORTOWN (MĚSTO MOTORŮ)

5 m, 3 ž

Bez dekorace

Hra o 7 scénách je jakousi fiktivní cestou Dannyho (27) a jeho bratra Leeho (30) k sobě. Vše je pouze v náznacích, ale můžeme se domnívat, že příběh je tento: Danny přijíždí jako „akční hrdina“ z války v Iráku (všichni ho viděli v televizi). Vrací se domů a snaží se navázat kontakty s těmi, s nimiž se znal předtím. Jeho první spojnicí je bratr Lee (v recenzi na inscenaci v RSC se o něm mluví jako o „autistovi“). Před svým odjezdem Danny chodil s Marley, které v průběhu nepřítomnosti psal dopisy. Ale ona ho zásadně odmítá, protože jí dopisy, které jí posílal z války přišly divné a děsivé. Její odmítnutí je definitivní (dokonce mu vyhrožuje, že na něj pošle policajty, když se k ní přiblíží). Danny se postupně setkává s Tomem, kterému se svěřuje se svou vykořeněností a tím, že své rodné město nepoznává. Všechno se změnilo, devastace města pokročila, všude je plno drog, rozklad. V obchodě se zbraněmi, kam si přišel koupit sportovní zbraň, se setkává s Paulem a jeho mladičkou – 14-letou – přítelkyní Jade. Ve slovech Paula je obsažena filozofická linie příběhu – kritika společnosti (pedofilní tendence, zbytečnost hledání smyslu života, podřezávání si větve pod sebou ad.). Poté, co Danny neuspěl v dalším kontaktu s Marley, unese Jade. Ponižuje ji, mučí a nakonec zabije. Vše si fotografuje na mobil. V další scéně se setkává v hotelu s manželskou dvojicí, kterou láká svou pověstí hrdiny, a oni s ním chtějí zažít sex ve třech. Danny je znechucen. Poslední scéna, kdy se Danny opět setkává s bratrem Leem, se odehrává doma. Lee říká, že rodiče jsou ochotni bez řečí poskytnout Dannymu alibi, ale on že by ho udal. Nicméně, neudá. Danny se mu svěřuje, že v Basře, kde byl vojensky nasazen, se nikdy neúčastnil společných mejdanů, při nichž se mučili domorodí lidé „Nikdy jsem se nikoho nedotkl“. Lee také přiznává, že se nikdy „nikoho nedotkl.“ Danny vyzve Leeho, aby mu ostříhal vlasy a ten přivolí. Pro oba bratry tak nastane chvíle spříznění, chvíle nového začátku.

Hra vznikla v rámci Royal Court Young Writer's Programme a v Royal Courtu měla také premiéru.

Mayo Simon (Velká Británie)

THESE MEN (TITO MUŽI)

2 ž

Komediální drama pro dvě herečky, ve kterém sice žádní muži nevystupují, ale jako by byli stále přítomni.

Shelly bydlí sama v malém domku na okraji Laurel Canyonu, asi míli od Los Angeles. Má neustále problémy s placením nájmu, zrovna jí hrozí exekuce a proto shání spolubydlící. Zatím byli jejími spolunájemníky výhradně muži s kterými se dělila nejen o činži, ale i o postel. Co se sexu týče je totiž Shelly velice přímá, nedělá jí problém o něm mluvit, ani ho kdykoliv a skoro s kýmkoliv provozovat. Proto ji velice překvapí, když na ni uprostřed noci zaklepe neznámá dívka na pokraji nervového zhroucení, která s ní chce bydlet a přispívat na nájem.

Cloris je pravým opakem Shelly. Je to stydlivá, domácky založená mladá žena (ráda pere, vaří, žehlí, uklízí) snící o věrné lásce, manželovi a dětech. Trápí ji velký nedostatek sebevědomí. Jediné, co mají tyhle dvě společné je dobré srdce. A z toho důvodu se nakonec Shelly slituje nad zoufalou Cloris potřebující útočiště a vezme ji pod svou střechu. Soužití těchto zcela odlišných povah je humorné, dramatické a smutné zároveň. Pro Cloris je jednoznačně prospěšné, zatímco Shelly zůstává stále stejná. I proto ji na konci hry najdeme ve stejné situaci, jako na začátku. Bez peněz, s exekucí na krku, shánějící podnájemníka.

Chris Hannan (Velká Británie)

ELIZABETH GORDON QUINNOVÁ

vážné melodrama

5 m, 4 ž

Hannanovo drama se odehrává v Glasgow roku 1915 na pozadí první světové války na fabrickém sídlišti muniční továrny. Elizabeth G. Quinnová je žena plná protikladů. Panovačná dáma, která má o sobě vysoké mínění, ale nedokáže udržet pořádek ve svém bytě ani se postarat o to

nejzákladnější – například nákup. Žije v nuzném bytečku v dělnické kolonii a její finanční situace je ještě neutěšenější než situace jejích dělnických sousedek. Snaží se kolem sebe šířit dojem, jakoby se octla v takto nuzných poměrech pouhým nedopatřením, dočasnou mylkou osudu. Rezolutně odmítá podezření důstojníka, který pátrá po jejím synovi, podezřelém z dezerce. Je hrdá na svého vojáka.

Její hrdost však ve hře dostává ránu za ranou. Jen okamžik poté, co se odmítne přidat ke hnutí občanské neposlušnosti svých sousedek a spolu s nimi odmítnout platit zvýšený nájem, jí do bytu vkročí exekutoři a zabaví jí nejcennější symbol její nadřazenosti – klavír. Vzduchující dělnické sousedky zatím získávají širokou podporu, a tak se Elizabeth nakonec přidá k nim, jen ze zoufalství nad ztrátou klavíru. Když jí ho za velkého halasu a pozdvižení dělníci stěhují domů, chová se vůči nim nepřátelsky. Svého muže ponižuje už léta, ale tento okamžik je pro něj hraniční. Odchází. Po jeho odchodu Quinnová přestává jíst. Její dcera Maura, pravý opak své matky, zodpovědná, realistická cílevědomá mladá žena, se stane pokladnicí stávkujících. Strádá peníze za nájem z celé kolonie, dočasně ho deponuje v bance, aby se odpirající ženy mohly prokázat svým úmyslem platit. Když se do bytu Quinnové vrací její syn Aidan – hysterik, který zběhl od svého regimentu a dlouho se ukrýval v Dublinu, jeho sestra ho udá. Když stávkující ženy prosadily svou, nedokáže se smířit s představou, že by mohla o vybojovanou střechu nad hlavou zase přijít.

Hra nabízí, jak píší recenzenti „jednu z nejlepších ženských rolí ve skotském divadle“. Elizabeth Gordon Quinnová je tragikomická hrdinka, zároveň přitažlivá i odpudivá. Charismatická žena i zoufalá hospodyně, velká i ubohá, hašteřivá, povýšená, ale též kající se matka poznávající svou bídu a vinu na svých dětech. Hra je pozoruhodným zamyšlením nad rozpory individualismu a kolektivismu, v žádném případě nejde o pouhý žánrový obrázek z počátku minulého století nebo o sociální studii. Hannanova hra se vymyká současným trendům, přesto nebo právě proto tvoří součást moderní skotské klasiky. Její styl nejvíce připomíná hry Seana O'Caseyho. Není náhoda, že nově vzniklé Skotské národní divadlo si ji zvolilo jako jednu z prvních, profilových inscenací (duben – květen 2006).

„Chris Hannan v této přepsané verzi své znamenité hry z roku 1985 ani na chvíli nenabízí snadná řešení rozporu ‚já versus společnost‘. Quinnová je v podání Kellyové právě tak charismatická jako problematická, veskrze příšerná povaha, které přejeme úspěch navzdory jejím sebezničujícím sklonům. Inscenace Johna Tiffanyho má dobré herecké výkony v celém obsazení a předkládá znepokojivý obraz střetu mezi domácí soběstačností a větším společenským rámcem.“ (The Guardian)

Gregory Burke (Velká Británie)

ON TOUR (NA CESTĚ)

3 m

„Vstupenky, obchodování, peníze, drogy. Všechno na dosah ruky – stačí jeden telefonát. H je z Liverpoolu, Ray z Manchesteru. Reagují na poptávku a využívají zmatku, který provází anglické fotbalové fanoušky v zahraničí, aby si vydělali, obchodovali a nebo prostě kradli. Když se H v policejní cele setká s bývalým námořníkem, Londýňanem Dazem, rozhodne se své obchody s Rayem změnit v něco mnohem většího,“ říká anotace divadla Jerwood Theatre Upstairs, kde byl Burkeho text uveden.

První část hry se odehrává v cele, druhá v hotelovém pokoji, v němž se H (spolu s novým „partákem“ Dazem) setkává se svým „obchodním partnerem“ Rayem. Nikdo s nikým nehraje čistou hru a motivace jednotlivých postav jsou srozumitelné v jediném aspektu: vydělat co nejvíc peněz a přežít. Ve stálém kokainovém opojení se dohadují obchody, na jejichž konec nikdo nevidí – vlastně průměrní zlodějčkové (příčemž H, Hawk, neboli jestřáb, je ten tvrdší, ale zároveň větší smolař) H a Ray se nevědomky stávají součástí mnohem většího plánu, který je evidentně nad jejich síly. Ironický škleb konečného rozuzlení zanechává spoutaného H a Raye v hotelovém pokoji: Daz, který měl tentokrát velké štěstí, odchází s kokainem i kapsou plnou cestovních pasů.

Autor si hraje s divákovou nejistotou, kdo je vlastně kdo a komu o co jde. Před divákem se rozehrává šachová partie daleko za hranicí zákona, v níž hlavní úlohu mají silné nervy a schopnost vidět o tah dál než soupeř. Jazyk postav (adekvátně vulgární) je velmi stručný a nemetaforický, telegrafické repliky jen tu a tam vystřídá delší monolog. Text má spád a napětí.

Hra byla poprvé uvedena 7. října 2005 v koprodukcí divadel The Royal Court a Liverpool Everyman Playhouse v Jerwood Theatre Upstairs v režii Matta Wildea.

Chris Lee (Irsko)

ASH BOY

2 m, 1 ž

Příběh o tom, co se stane, když do křehkého světa vstoupí někdo cizí. Jack bydlí v Londýně v podkrovním bytě se svou starou matkou, Irlkou Eve, a snaží se je oba ochránit před vnějším světem. Domnívá se, že sousedi je špehují a donášejí na ně, a chce jejich byt zabezpečit před kamerami a štěnicemi. Eve bezmocně sleduje, jak se jeho šílenství stále zhoršuje. Jednoho dne Jack požádá jednoho muže, aby mu pomohl v jeho činnosti. Je to Benny, okouzující alkoholik ze Skotska. Benny tvrdí, že se vyzná v elektřině. Jeho přítomnost ovšem naruší rovnováhu v Jackově domácnosti. Jak Benny proniká do jejich životů, jeho charisma je čím dál tím ničivější, až dojde k závěrečnému nevyhnutelnému střetu. Překoná Jackovo šílenství Bennyho zlobu a dokáže Eve žít tak dlouho, aby za svého syna mohla bojovat?

Ash Boy je hra tří linií, poetická meditace na téma psychického týrání a zároveň hledání okamžiku rozpadu rodiny pod vlivem vetřelce nahlížené se značně černým humorem.

Jeffrey Hatcher (USA)

Autor je dramatik a scénárista. Zmíněná hra ho proslavila asi nejvíce, v premiéře byla uvedena v divadle City Theatre Company v Pittsburghu v USA. Hatcher se podílel také na jevištní adaptaci hry Tuesdays with Morrie (Uterky s Morrie) (s Mitchem Albomem). Napsal hru Three Viewings (Tři pohledy), komedii sestávající ze tří monologů. Hra The Turn of the Screw je adaptací psychologického thrilleru Henryho Jamese.

Dětství strávil v průmyslovém městě Steubenville ve státě Ohio. Od střední školy navštěvoval hodiny dramatické výchovy, později studoval na Denison University v Granville, Ohio, přestěhoval se do New Yorku a nakonec do Minneapolisu.

COMPLEAT FEMALE STAGE BEAUTY (KRÁS(K)A DIVADLA)

16 m, 8 ž

Historizující komedie z divadelního prostředí, která se odehrává v Londýně v době restaurace (šedesátá léta 17. století).

Hlavním hrdinou je Edward Kynaston, skutečně žijící muž, homosexuál, poslední restaurační herec, který ještě hrál ženy, než král Karel II. zakázal vystupování mužů v ženských rolích na jevišti. Ze skutečnosti pocházejí vedle panovníka i další postavy a hlavně prostředí někdejšího londýnského divadla. V něm Hatcher rozehrává napínavý a propracovaný příběh člověka, který ze dne na den přijde o slávu, peníze, postavení, ale hlavně o publikum, svůj životní motor. Moderně nahlíží také ambivalentní sexualitu hlavního hrdiny a ve hře nechybí otevřená sexuální scény.

V prvním dějství se Edward nachází na vrcholu slávy: hraje roli Desdemony, jež je jeho mistrovským dílem. Ve stejné úloze se v konkurenčním divadle objeví první žena na londýnském jevišti, Margaret Hughes. Není z toho ani skandál ani sezónní záležitost: protože herečkou se chce stát i králova ordinární milénka Nell, vymůže si na svém mocném milenci nový zákon – a Edward musí odejít.

Ve druhém dějství se opovrhovaný homosexuál nachází na dně společnosti, permanentně opilý předvádí po hospodách jakousi variantu dnešní travesty show. Vyhledá ho Marie, švadlena z divadla, která ho vždycky milovala. Snaží se mu pomoci, ale Edward nepotřebuje ani lásku ani heterosexuální vztah, nýbrž divadlo. K němu se zpět vrací díky Nell: král chce vidět *Benátského Maura* (neboli *Othella*) a ukáže se, že Margaret není tak dobrá herečka, jak se kdysi myslelo... Ve vrcholné scéně se scházejí někdejší rivalové, aby Edward vysvětlil Nell, jak hrát Desdemonu – scéna je tedy předvedením divadelní zkoušky v praxi. Drobným podvodem se pak Edward ujímá hlavní role a ve své první mužské úloze sklízí obrovský úspěch (historický Edward se skutečně přebral do mužských rolí a zazářil zejména v Jindřichovi a dalších Shakespearových hrách).

Výpravná hra bohatá na různorodé scény a postavy nabízí mnoho hereckých příležitostí, je vtipná, a navzdory určité teozovitosti zábavná a živá, nápaditě mísí veřejné se soukromým, smyšlené s historií a nabízí pohled do divácky atraktivního prostředí, jímž je divadelní zákulisí.

Hra byla v roce 2004 zfilmována pod názvem *Stage Beauty*.

Robert Dubac (USA)

INSIDE THE MALE INTELLECT (UVNITŘ MUŽSKÉHO INTELEKTU)

5 m, ženský hlas

Téměř monodrama o rozdílu mezi muži a ženami. Robert sám se svými myšlenkami analyzuje, proč ho před čtrnácti dny opustila jeho přítelkyně Julie, kterou si chtěl vzít. Řekla mu, že potřebuje prostor a že se mu za 14 dní ozve. Lhůta vyprší přesně za hodinu a půl reálného času, který Robert vyplňuje úvahami na téma odlišnosti mezi muži a ženami.

Vtipná hra založená především na Robertově monologu (jež je ovšem veden spíše jako dialog s publikem) se zabývá otázkami genderových stereotypů, genetickými danostmi i sociálními zvyklostmi. Šovinista Robert se – za pomoci „vědeckého“ rozdělení mozku (jež je demonstrováno též scénicky) – snaží najít cestu k Julii, pochopit, proč od něj odešla. Během hodiny a půl se mu podaří pojmenovat klíčové body nepochopení mezi oběma pohlavími, jak sám říká: „*potřebujeme rovnováhu, ne rovnoprávnost*“.

V humorném a inteligentně napsaném textu se skrývají mnohé otázky vztahů mezi ženami a muži, které si klade (a zodpovídá) nejen Robert, ale také různé typy mužů, kteří k němu přicházejí – šovinistický Plukovník, spolužák z mládí, floutek Jean–Michel, také notorický starý mládenec, který neumírá, protože čeká na pravou ženu, a nakonec prostý Ronnie, který spoustu věcí nezáměrně pojmenuje. Ve hře vystupuje ještě ženský hlas neboli „ženská“ část Robertova mozku.

Autor, který je sám herec, hru uvedl na scénu a zahrál si Roberta. Na jevišti působí od čtrnácti let, od 70. let se věnoval stand-up komediím, hrál ve filmu i v televizi. Nepůsobí ve stálém angažmá, se svou hrou objíždí divadla ve Spojených státech.

Joshua Salzman, Ryan Cunningham (USA)

MILUJU TĚ, PROTOŽE / MILUJU TĚ PROSTĚ PROTO (I LOVE YOU BECAUSE)

muzikálová lovestory dnešních dnů

3 m, 3 ž

I Love You Because (Miluju tě, protože / Miluju tě prostě proto) je současné převyprávění *Pýchy a předsudku* s obrácením pohlaví hrdinů.

Austin Bennet, mladý autor pohlednicových přání, má celý život dokonale naplánovaný. Na začátku muzikálu má svou trvalou známost, přítelkyni Catherine (*Another Saturday Night in New York / Další sobotní noc v New Yorku*). Když přijde domů, najde Catherine v posteli s jiným mužem. Zničený Austin vyrazí do baru, kde se ho snaží povzbudit jeho bratr Jeff, věčný starý mládenec, který mu poradí, že jediná cesta, jak získat ženu zpět, je chovat se k ní naprosto netečně (*Oh, What A Difference / Ach, jaký je to rozdíl*).

Mezitím si Marcy, přelétavá fotografka, stěžuje své nejlepší kamarádce Dianě, jak je těžké najít dokonalého muže. Matematicka Diana jí poradí, že největší šance, jak najít dokonalého muže, je najít někoho naprosto nevhodného, což dokáže sérií výpočtů (*The Actuary Song / Matematická píseň*).

Jeff naplánuje rande pro sebe a Austina, kde se poprvé setkávají Austin a Marcy. Protože Austin chce být netečný ke Catherine, pokouší se získat Marcy. Snaží se vyprávět Marcy o své citlivé povaze, místo toho začne mluvit o své bývalé přítelkyni (*But I Don't Want to Talk About Her / Ale já o ní nechci mluvit*). Jeff se Dianě dvoří podstatně úspěšněji až do chvíle, kdy se v ložnici zraní a musí do nemocnice. Marcy je přesvědčená, že Austin by byl skvělý muž a několik týdnů ho sleduje. Nakonec ho dopadne v kavárně u nemocnice, kde Austin sedí a píše. Marcy zjistí, že Austin se pokouší Catherine získat zpět tím, že jí píše dokonalou báseň. Marcy se snaží varovat Austina před sepisováním klišovitých básniček jako na pohlednice. Ukáže mu, že absence romantiky v jeho nalinkovaném životě dokazuje způsob, jakým pije kávu (*Coffee / Káva*). Austin zavolá Catherine, a když ta odpoví přesně tak, jak předvíдалa Marcy, Austin souhlasí, aby mu Marcy pomohla. Marcy se mu pokouší vysvětlit rozdíl mezi klišovitou pohlednicovou básní a upřímnou romantickou poezií v písni *The Perfect Romance (Dokonalá romance)*. Austin to začíná chápat, ale Marcy mu nařídí, aby žádnou báseň neposílal celých šest měsíců. Jeff ji nicméně omylem pošle dříve. Marcy Catherineinu odpověď na pohlednici zachytí. Vezme Austina na večeři, aby mu její obsah opatrně sdělila. Austin se lehce opije a nakonec pochopí všechno, co mu Marcy vykládala, a řekne upřímně, co si myslí: vybuchne na číšníka, který se snaží Marcy při placení okrást. Austin se cítí osvobozen a Marcy má pocit, že se jí někdo skutečně zastal. Oba mají pocit

něčeho nového a sdělí si to v písni *Because of You (Díky tobě)*. Když se píseň chýlí k závěrečnému polibku, Marcy řekne Austinovi o Catherinině pohledu. Zničený Austin dává vinu Marcy, která na něj na oplátku křičí, že neúspěch zavinil jeho předem nalinkovaný a naplánovaný život. Hádka končí tím, že se spolu vyspí. Mezitím si Jeff a Diana vyříkají svůj vztah v písni *We're Just Friends (Jsme jen přátelé)*. Austin poté, co se vyspí s Marcy, běží za Jeffem s tím, že se do Marcy nejspíš zamiloval. Jeff ho varuje, že ho začínají ovládat city, které by měl držet na uzdě. Austin řeší, co by měl udělat, v písni *Maybe We Just Made Love (Možná jsme se spolu jenom vyspali)*. Nakonec odbíhá, aby se Marcy vyznal ze svých citů, ona to ovšem tak necítí a řekne mu to v *Just Not Now (Teď zrovna ne)*. Austin se vrátí domů, kde najde Catherine, která tam na něj čeká.

Marcy chodí po newyorských ulicích a přemýšlí o tom, co udělala. Objeví se sbor a přesvědčí ji, že jí samotné je mnohem lépe (*Alone / Samotná*). Diana už má dost na sexu založeného vztahu s Jeffem a žádá ho o věrnost a o normální vztah. Jeff ji varuje, že to skončí jenom zlomeným srdcem (*That's What's Gonna Happen / Přesně to se stane*). Marcy se rozhodne opřevzat Austinovy city, i když pro ni není ideální. Sdělí mu to v písni *Even Though (Navzdory)*. Austin se vrátil k Catherine a Marcina někdejší reakce ho zranila natolik, že ji po jejím netaktním pokusu o omluvu posílá pryč. Austin, Marcy, Diana a Jeff se vyrovnávají se svými zlomenými srdci v písni *But I Do (Ale já ano)*. Marcy a Diana jdou do baru, kde s nimi lká i barman a servírka v písni *What Do We Do It For? (Proč to jen děláme?)* Austin se vrátí domů a najde Dianu a Jeffa, kteří se dávají dohromady. Přesvědčí ho, že Marcy je přesně jeho žena v písni *Marcy's Yours (Marcy je tvá)*. Než se k ní vrátí, rozloučí se Austin se svým starým životem v písni *Goodbye (Sbohem)*. Austin běží hledat Marcy, aby jí řekl, že ona je pro něj naprosto nevhodná, on je nevhodný pro ni, ale že ji miluje právě pro ty rozdíly. Austin a Marcy vedou sbor v závěrečné písni *I Love You Because (Miluju tě prostě proto)*.

V agentuře je k dispozici libreto a CD nahrávka s písněmi.

Kristen Thomson(ová) (Kanada)

I, CLAUDIA (JÁ, CLAUDIA)

1 ž

Dědeček, školník a především temperamentní Leslie, tatínkova nová přítelkyně, kterou si bude brzy brát, to jsou hlavní figury světa dvanáctileté školačky Claudie. Slavná one-(wo)man show autorky a herečky Kristen Thomsonové z Toronta byla zfilmována a stejně jako na jevišti ztělesňuje Thomsonová i na plátně všechny čtyři postavy. Nezapomenutelná je zvláště kreace představující divákovi vnitřní svět malé Claudie. Svěrázná dívenka zapůsobí svou roztomilostí, hravostí, bystrými úsudky, dětsky naivním mudrováním, jímž komentuje rozchod rodičů a chování svého okolí. Její nápady a zábavy vzbuzují ne jeden úsměv, ale nakonec divák odchází s pocitem hořké lítosti nad zraněnou dětskou duší zoufale se bránící propadu do světa nejistot a zklamání. Se subtilní psychologickou propracovaností rolí ostře kontrastuje vypjatá výtvarná stylizace masek jednotlivých postav, zcizujících účinek hereckého projevu.

Judith Thompson(ová) (Kanada)

PERFECT PIE (ÚŽASNÝ KOLÁČ)

4 ž

Kanadská dramatička (*1954) konfrontuje ve své hře z roku 1999 životy dvou žen, kdysi nerozlučných přítelkyň. Příběh se odvíjí paralelně ve dvou časových rovinách: v současnosti, kdy se obě ženy po desetiletích znovu setkávají, a v minulosti, v dobách jejich dětství na kanadském venkově šedesátých let.

Patsy je potomkem farmářů, kteří hospodaří na své farmě v Marmoře od počátku 19. století. Marie je katolička, dcera zchudlých zemědělců, kteří museli odejít za prací do USA. Odtud se vrátili ještě chudší, jen proto, že v městečku zdědili domek a získali tak střechu nad hlavou. Marie se brzy stane obětí šikany, nejen pro svou chudobu, ale i pro svou nepoddajnost – děti mají potřebu, ukázat jí, kde je její místo. Přesto se s ní Patsy spřátelí a takřka mateřsky se o ni stará. Marie tak okusí bezpečí staletého řádu, panujícího na protestantské farmě, zatímco Patsy najde v Marii prvního člověka, kterému může věnovat svou lásku. Společné dospívání vrcholí v době prvních

tancovaček: Na klíčový školní ples ale Patsy nemůže, má horečku. Marie se tam, zkrášlena Patsy a v doprovodu chlapce z jiné školy, vypraví sama. Bez Patsiny ochrany však nemá šanci. Kluci nejprve její doprovod posměšky odeženou a pak ji na školním dvorku přepadnou. Nakonec Marii, která při tom dostane epileptický záchvat, znásilní. Marie se vrátí k Patsy, která ji, byť stejně jako divák jen tuší, co se stalo, chce poslat k doktorovi. Marie utíká k nedaleké železniční trati a Patsy v horečce běží za ní...

Po desetiletích se obě ženy – na základě zvukového dopisu, který farmářova žena Patsy poslala, spolu se svým vyhlášeným reveňovým koláčem, slavné herečce Francesce – znovu setkají. Obě mají za sebou pohnutý život: Patsy pochovala rodiče i mrtvě narozenou dceru, ale je věrnou manželkou a matkou dvou synů. Marie, když utekla z městečka, přijala nové jméno Francesca, žila v komunitě hippies, pak pracovala jako číšnice a nakonec vystudovala herectví. Má za sebou tři nepovedená manželství, ale nemá děti. Jejich životy se od sebe radikálně liší, tak jako se kdysi lišily i jejich sny. A zároveň jako by se navzájem propojily. Dnes je to Patsy, kdo po zranění a kómatu, v němž se ocitla po nehodě, trpí epileptickými záchvaty – zatímco Francesca/Marie se jich následkem nehody zbavila. Vzájemné výčitky a poměrování nakonec kulminují při odpolední vycházce k železniční trati, kdy se také dovíme, o jakou tajemnou nehodu, srážku s vlakem, se v osudný den jednalo. Francesce se vrací epilepsie, hlasy mladých i dospělých hrdinek se proplétají: Marie chce okamžitě odjet z Marmory a už nikdy se nevrátit. Patsy ji chce zadržet, ví, že ona sama Marmoru nikdy opustit nemůže. Nakonec se při této vzrušené „rekonstrukci“ ukáže, že to nikoli Patsy zachránila život Marii, ale naopak slabá Marie se pokoušela strhnout z kolejí Patsy: ta v náhlém iracionálním hnutí toužila po střetu se silným vlakem, po vysvobození z osudové vazby. Tohle poznání přinese ženám téměř absolutní porozumění pro duši té druhé a odpuštění sobě samým.

Francesca, ač by ráda několik dní zůstala, ví, že musí odjet hned, jinak – obává se, - by zůstala navždy. Obě ženy vědí, že už se nikdy nevidí. Co prožily toho odpoledne, při přípravě dalšího Patsina „úžasného koláče“, se bude jevit jako sen, který budou ovšem obě prožívat každý den v mysli znovu. Protože, jak zní Patsin leitmotiv: „Mám tě vyrytou v dlani.“

Hra vyniká dokonalou stavbou a zralou formou: příběh je prezentován prostřednictvím výrazných scén plných konkrétních detailů. Jedna z mála současných her s nefalšovanou katarzí.

Německy psaná dramatika

Kathrin Röggla (Německo)

DRAUßEN TOBT DIE DUNKELZIFFER (VENKU ŘADÍ TEMNÁ CIFRA)

7 m/ž (1 regulátor, 3 poradci a 3 příslušníci, které si máme představit jako nejrůznější reprezentanty světa businessu a financí, a dále automatická babička, automatický dědeček a lídr světového trhu)

Svou hru z roku 2005 psanou na objednávku Vídeňského Volkstheateru a prestižního festivalu Wiener Festwochen přirovnává autorka v úvodní scénické poznámce k Rubikově kostce: jednotlivé scény spolu sice souvisejí, nicméně – a jak je u současné dramatiky zvykem – lze je libovolně přeskupovat, rozkládat a nově spojovat. Podobně se to má i s postavami; repliky jsou sice rozepsány jako jednotlivé dialogy či monology, většinou jsou však jejich mluvčí označováni abstraktními číslicemi od 1 do 3. V případě hry *Venku řadí temná cifra* se tedy formálně spíše než o divadelní hru jedná o dramaturgický materiál složený z odborných ekonomických analýz, mikrovyprávění, anekdot a fragmentárních dialogů či monologů, který je propojen hlavním a zcela zřetelným tématem, jímž je současná civilizační choroba zvaná peníze. Autorka ji popisuje množstvím příkladů: střední třída postupně vymírající na ožebračování v důsledku ekonomických krizí a výhodných nabídek kreditních ústavů, závislost na nakupování, fobie ze záplavy zboží a mrtvých předmětů mnohonásobně převyšující poptávku, strach z konkrétních čísel představujících částky nekonečně se na nás valících účtů, varující zadlužování domácností a absurdní perpetuum mobile peněžního toku: „Považujete za normální, že gambler opustí hernu, přepadne banku naproti a vrátí se s ukradenými penězi rovnou zpět do herny? A tam si zase stoupne k automatu a hraje dál, dokud ho nezatknou.“ Takových příkladů cituje autorka ve své hře celou řadu a jen jimi dokazuje aktuální situaci západní společnosti: již dávno neplatí optimistické a bezstarostné vize 90. let, jak je známe například ze slavné Ravenhillovy hry *Shopping and Fucking*. Právě naopak. Dnes se nacházíme v agonické fázi éry radosti z konzumu, a tak autorka ústy jednotlivých mluvčích

hry varuje smyšlené dítko epochy kreditních karet: šťastný budeš, dokud nepochopíš, že všechno je jen otázka divoké honičky na dravou zvěř a kreditních karambolů. Vysoce ironizující příděch dodává hře parodie Kantovy etiky a čistého rozumu. Bankovní poradci jsou si vědomi, že lidu je konečně nutno vštípit „ekonomický rozum“. Jedině tak si totiž peníze udrží svou moc: „Při přepadení banky se chováme zcela nelogicky. Jako by to byly naše peníze. Ale nejsou, a navíc je mají pojištěné. Vypadá to, jako kdybychom se s penězi plně identifikovali.“ Jestliže autorka svou hrou nesmlouvavě odkrývá ohavnou morálku peněz, pak k ní logicky a neodlučně patří i příslušné pokřivená metafyzika. *Venku řádí temná cifra*, tak z ní titul hry, která reflektuje svět, v němž se vše přepočítává na peněžní hodnoty. Ty mohou představovat nesplacené účty za elektřinu, zablokované bankomatní karty, ale i zlověstné metafyzično globalizované ekonomiky v podobě milionových záporných hodnot, které představují závratné sumy všech těch fiktivních pojištění, úvěrů, zisků, úroků atd. a hrozí nám všem za našimi dveřmi.

Johanna Kaptein(ová) (Německo)

DIE GESCHICHTE VON ST. MAGDA (PŘÍBĚH O SVATÉ MAGDĚ)

2-3 m, 4 ž

Jak již výše uvedený výčet postav naznačuje, jedná se jen o přibližný odhad, protože hra mladé autorky z Hamburku, která za ni byla vyznamenána na letošním Mezinárodním festivalu současné dramatiky v berlínské Schaubühne, je sice rozepsána do replik, ovšem ty nejsou přiřazeny konkrétním mluvčím. Autorka jako by tímto postupem zdůrazňovala, že se zde skutečně vypráví příběh o Magdě, a nikoli její objektivní historie. Kým je tedy tento příběh vyprávěn? Dvěma ženami z města, kde se Magdin příběh uzavřel. Ty postupně odhalují, kdo je Magda, další zúčastněné postavy i ony samotné, a v dialogu, který se pohybuje na pomezí klevetění, vyprávění a přímého zobrazování událostí si udržují jakýsi brechtovský odstup od příběhu: dohadují se dokonce, jak to vlastně všechno bylo, znejišťují sebe i posluchače, až se ukáže, že jsou to prodavačky v kavárně, kam si Magda přišla sníst dort poté, co zabila svého manžela. Příběh o Magdě, který se před našima očima postupně rekonstruuje, je tak prehistorií toho, co tomuto okamžiku předcházelo. Nacházíme se v jakémsi ospalém a opuštěném turistickém centru u moře, do kterého přijíždí se svým manželem tajemná žena, již odtud kdysi vykazali. Je to Magda – původně zamklá a poněkud ztracená dívka, která prodávala erotické prádlo v obchodě ve své rodné vsi, až se jednoho dne rozhodla odejít hledat štěstí do města. Tam ji potkala bizarní příhoda: v první restauraci ji opil neznámý muž. Z banálního setkání se nečekaně vyvinul „vážený vztah“ a nesmělá Magda byla postavena před úkol nahradit čerstvému vdovci jeho manželku, která zemřela při autonehodě. Muž si Magdu odváží na venkovský statek s dřevěným křížem v horách, kde probíhá Magdino zapracování do rodinného řeznického podniku i její postupná přeměna na zemřelou Mariannu. Když dojde na svatbu, Magda z ní utíká domů, kde ji znásilní ženichův otec. Nic z toho však Magdu nepřiměje ani k hlásce protestu, natož k tomu, vzít svůj osud pevně do rukou. Teprve když se s manželem vydá k moři začne nečekaně jednat: shodí muže z útesu a popadne ji nezastavitelná touha jít dorty a mluvit. Hra Kaptein(ové) komponovaná zajímavým způsobem a naplněná snad až přílišným množstvím motivů nezapře svou ženskou autorku a typické ženské prvky: žena-světička, úloha ženy-manželky a vyrovnání se s mužskou surovostí.

Dagmar Knöpfel(ová) (*1956 v Heilbronn, Německo)

Studovala dějiny umění, archeologii a sociologii v Mnichově, poté pracovala na mnichovské Hochschule für Fernsehen und Film a pracuje jako filmová režisérka. První celovečerní film natočila podle povídky Adalberta Stiftera Brigitta, za druhý film s názvem Rekviem pro romantickou ženu (1997/1998) obdržela řadu cen. Napsala scénář o Boženě Němcové pro filmové zpracování s titulem A tou nocí nevidím ani jedinou hvězdu (2005). Dříve, než se jí podařilo film natočit, přepracovala scénář pro divadelní provedení pod titulem Ich lebe (Žiju). Hru v heilbronnském divadle i režirovala.

ICH LEBE (ŽIJU)

7 m, 6 ž, 3 děti (představitelé hlavních rolí mohou hrát některé z vedlejších rolí; 1 muž ve vedlejší roli hraje 5 různých vedlejších postav)

Hra vznikla na základě tří dopisů Boženy Němcové adresovaných Vojtěchu Náprstkovi, které

napsala roku 1861 v Litomyšli. Tam se uchýlila po rozchodu s manželem, aby mohla psát a redigovat nové vydání *Babičky*. V dopisech, které nikdy neodeslala, popisuje svůj neradostný manželský život a marné snahy věnovat se psaní.

Božena Němcová po velké manželské scéně odjíždí do Litomyšli k manželům Daňkovým. Její dcera Dora a syn Jaroslav ji podporují při uskutečnění jejího odjezdu-útěku před brutálním Josefem Němcem. Rodina Daňkových jí poskytne laskavé zázemí, které však již nestačí k tomu, aby nemocná Němcová dokončila svoji práci. K vystupňování diváckého pochopení zoufalého stavu hrdinky autorka použila opakování scén, kterými navozuje dojem halucinací a bludného kruhu.

Hra se odehrává v Praze a v Litomyšli a má částečně retrospektivní výstavbu. Do dialogů a monologů jsou zabudované jak texty z dopisů, tak citáty z *Babičky*. Kromě dobových postav vystupuje ve hře kameramanka, která děj natáčí, komentuje, případně komunikuje s postavami i s publikem. Na plátně umístěném na jevišti, které slouží jako vizuální součást hry, se promítá někdy to, co právě kameramanka točí, někdy filmové prvky.

Hra měla premiéru v roce 2000 ve Stadttheater Heilbronn, v roce 2006 se filmová verze objevila též v české distribuci.

Elfriede Jelinek(ová) (Rakousko)

BABEL (BABYLON)

1 m, 2 ž

Válka v Iráku inspirovala rakouskou autorku a nositelku Nobelovy ceny Elfriede Jelinek(ovou) ke dvěma hrám. V *Bambilandu* využívala jako materiál zprávy z médií, hra *Babylon* pak představuje její následnou reflexi. Podobně jako i další Jelinekové hry z nedávného období (např. u nás uvedený *Sportštyk*) je i *Babylon* textem rozsáhlým a nedramatickým. Jedná se o tři nestejně dlouhé monology naplněné řadou typických autorčiných postupů: jazykových asonančních a významových hříček, blábolení, drsných metafor i výrazů, přerývaného rytmu apod. V proudu řeči, jak je postupně vede Irma, Margit a Peter, lze odkrývat opakující se impulzy, jimiž jsou spouštěny: otázky náboženství, kultury, války, sportu, sexu... Zejména sexu. Ten zde funguje nejen jako forma násilí, ale i odosobněné výměny informací mezi lidmi a přístroji. Není tedy překvapením, že si někteří komentátoři této Jelinekové hry povšimli, že více než o válce v Iráku jsou obsahem hry *Babylon* genderové rozpravy. Spíše než gender se tu ovšem objevuje téma splynutí těla a technologie. Popisuje-li Irma odosobněný sex dokonalých lidí, který je neustále a naživo přenášen do veřejného prostoru médií, pak je proces zrození člověka u matky Margit výsledkem složitého a krutého technologického procesu: lidské tělo je už jen otvor, do kterého lze něco zasunout či připojit, aby se to propojilo s něčím jiným, aby to fungovalo... Logicky pak musí následovat nejen „genderový“ výsměch Freudovým teoriím o ženě, která závidí muži jeho penis, ale i promluva syna a vojína Petera, v níž se jako Babylonie zjevuje nejen bitevní pole, ale internetová síť. Ta je totiž skutečným nositelem nové morálky a hodnot, protože – jak říká Peter: „And they took pictures of everything. Naše kořist jsou obrazy v síti...“ Vůbec tedy nezáleží na tom, zda byl Peter vojákem v Iráku či ne, jaké měl vztahy ke své matce a kdo je vlastně Irma. Jelinekovská filozofie převrací tyto tradiční mezilidské vztahy vzhůru nohama. Zůstává z nich tak jen proud více či méně banálních či filozofických metafor a obrazů, které se derou z Jelinekové textu do našeho vědomí a svou krutostí i podivností směle konkurují politické korektnosti, jak nám je servíruje společnost založená na dokonale falešném mediálním image.

A další...

Inga Ábele (Lotyšsko)

ŽASMIN (JASMÍNA)

4 m, 5 ž, 2 opice

Emocemi nabitý, velmi zdatně napsaný text, který autorka vystavěla na půdorysu čechovovských motivů, především z *Višňového sadu* (například vlastní titul hry je jménem ústřední hrdinky a zároveň reálným keřem, jehož zničení předznamenává také hrdinčin osud). Hlavními tématy jsou láska a věrnost, pokorné podřízení se osudu a boj o uchopení života do vlastních rukou. Děj se

odehrává v současnosti.

Do domu Jasmíny a Artise, kde bydlí se svým synem a babičkou Gertrudou, přicházejí exekutoři. Rodina se ocitla v úzkých potě, co Artis přišel o peníze na svém pracovním dobrodružství v Moskvě. Je jasné, že přijdou o všechny majetek, dům rodiny Eků. Artis se cítí velmi poníženo, ale on i jeho žena jsou odhodláni těžkosti překonat. Přece se milují.

Do této situace najednou vstupuje Laura, snacha Gertrudy, matka Jasmíny. Před mnoha lety odešla z domu, se kterým se cítila svázána povinnostmi, které se říkalo láska, ale ji pouze omezovala. Projedla svět a stala se polykačkou mečů v cirkuse. Lauru doprovází slavný hudebník Michael a jeho dvě opice. Michael totiž dává přednost komunikaci se zvířaty před rozhovory s lidmi. Sestavu postav doplňuje pár Lana a Viktor, stárnoucí nymfomanka a její nevyspělý milenec, kteří žijí v domě Eků v pronájmu.

Artis se téhož večera vrací domů opilý, uráží svou věrnou ženu a dokonce ji udeří. Pak upadne do opileckého spánku. Jasmína nasedne do auta k Michaelovi a stráví s ním noc.

Druhého dne si Artis na nic nepamatuje a snaží se udobřit si svou ženu. Ta už ale propadla kouzlu „skutečné“ lásky, ne svazku z rozumu a z povinnosti, kterým je od svých devatenácti let svázána s Artisem. Napjatá atmosféra celého dne, kdy Viktor chce opustit Lanu, Lana svede Artise, babička Gertruda trpí bludy o svém zastřeleném manželovi, kterého musela sama pochovat, vyvrcholí letní bouří, novým příchodem exekutorů, tentokrát opilých, a rvačkou opic, kdy jedna druhou smrtelně zraní.

Okouzlení Jasmíny a Michaela je vzájemné, rozhodnou se spolu utéct. Laura však Michaela přesvědčí, že její dcera mu nemůže dát to, co on od života potřebuje, klid pro svou práci, a že pouze ona, Laura, která si, aby nenarušila jeho klid, nechala provést potrat v pokročilém stadiu těhotenství, mu může být vhodnou partnerkou.

Jasmína zcela ztrácí svou beráncí povahu, uráží manžela všemi možnými způsoby, oznámí mu, že ho opouští a vezme s sebou jejich syna. Babička Gertruda se pokouší ukončit svůj dlouhý smutný život skokem do řeky. Laně se podaří ji zachránit. Jasmína se vrací z hotelu, kde měla sraz s Michaelem, ten se ale neukázal. Zůstala po něm pouze jedna mrtvá opice, druhou zapomněli v zahradě, kde zničila jasmínový keř, a kreditní karta na zaplacení dluhů.

Text je v agentuře k dispozici v ruském překladu.

Biljana Srbljanović (*1970 v Bělehradě)

Studovala dramaturgii a divadelní vědu na Akademii dramatických umění v Bělehradě a vyučovala zde v letech 1997-99. Od začátku nesmiřitelná odpůrkyně Slobodana Miloševića. Autorka divadelních her Bělehradská trilogie, Rodinné příběhy (vedené též u nás), za které byla v roce 1999 oceněna německou cenou Ernsta Tollera, Supermarket a God Save America. Její hry byly přeloženy do mnoha jazyků a inscenovány po celé Evropě.

SKAKAVCI (KOBYLKY)

6 m, 4 ž, 1 desetiletá dívka

Nejnovější hra srbské autorky se odehrává v poválečném Srbsku. Představuje divákovi dvě generace lidí žijících v novém státě. Starou generaci, jejíž kořeny a zkušenosti jsou v bývalém státě, a generaci mladých, kteří se do všeho pouštějí bez skrupulí. Hra se skládá z několika prolínajících se příběhů a drobných epizod. Titul *Kobylky* poukazuje na neurvalost mezilidských vztahů. Hra se dotýká i tématu bývalých disidentů, bývalých komunistů a jejich nezměněné situace. Jazyk hry je neutrální, rozsáhlé scénické poznámky jsou nedílnou součástí inscenačního záměru autorky.

Naděžda (35), maskérka v televizi, se zamiluje do známého televizního moderátora Maksima (55), ješitného, sebestředného a pohledného muže, trpícího slavomamem a panicky se bojícího stáří a smrti. Pro něho se jedná jen o další avantýru. Milan (35) je graduovaný právník, neschopný a nesympatický, pracující jako řidič svého otce, manžel Dady (36), atraktivní, těhotné a poněkud hloupé televizní „rosničky“ a otec Alegry (10), rozmazlené a cynické malé tyranky. Milana nenávidí vlastní otec, manželka i dcera. Dada chladně kalkuluje s dědictvím po Milanově otci, věčném sázkaři, který neustále vymýšlí číselné kombinace a systémy. Fredi (39), samolibý homosexuální lékař, se rozhodne za tichého souhlasu své sestry Dady odvézt svého senilního otce (80) z domova důchodců na dálniční odpočívadlo a zanechat jej tam s piknikovým košíkem, bez

dokladů. K Žaně (50), lékařce, osaměle žijící bývalé ženě Maksima a zároveň kolegyni Frediho, přijede neohlášena její matka (78), která přijela „jen tak“ na návštěvu. Žana matku po napjaté scéně vyhodí a ta při odchodu spadne ze schodů. V závěru hry vykrytalizují jednotlivé vztahy: Fredi se pečlivě stará o svého otce, pro kterého se vrátil a přivezl si jej domů. Žana se prochází parkem v klidném rozhovoru s matkou. Na společném večírku Naděžda pochopí, že Maksim lze sám sobě i svému okolí. Naděžda se loučí s Maksimem, vyléčená z iluzí a Maksim po mozkové mrtvici umírá.

Text je v agentuře k dispozici v německém překladu a srbském originále.

Dejan Dukovski (*25. dubna 1969 ve Skopje, Makedonie)

Vystudoval filozofii a divadelní vědu, od r. 1998 je profesorem na Akademii dramatických umění ve Skopje v oboru film a televize. Autor divadelních her (Balkanot ne e mrtov ili magija edelvajs / Balkán není mrtvý aneb kouzlo protěže/ 1992, Sud prachu /Bure barut/ 1994 – přeloženo do češtiny, Mame mu e bam koj prv počna /Ať chcípne zkurvysyn, co to všechno začal/ 1996) a filmových scénářů oceněný na řadě festivalů (1998 Fipresci Award Benátky, 1998 Golden Anchor Award Haifa atd.). Žije ve Skopje a Hamburku.

OTHER SIDE (DRUHÁ STRANA)

2 m, 2 ž

Hra přibližuje zhroucený svět lidí, kteří přežili válku. Děj začíná od prostředka (1. a 2. scéna se odehrávají po půlnoci, 3. a 4. scéna před půlnocí) a směřuje ke katastrofickému konci, ve druhé polovině pak pokračuje od začátku. Všechny postavy jsou zároveň viníky i oběťmi, jejichž svět zmizel a oni zůstali vyhořelí: hledají lásku a něhu, přitom nemají téměř jiné než kruté zkušenosti (znásilňování, zabíjení), a proto sami umějí nabídnout jen sex a brutalitu. Jazyk hry je hrubý až vulgární, rozhovory většinou připomínají přestřelky.

V jednom baru v nejmenovaném městě v bývalé Jugoslávii se náhodně setkají čtyři postavy: Lucky, loutkář bez divadla, nezletilá dívka Little toužící po lásce, kejklíř Tricky, který každé kouzlo zkazí, a prostitutka Lilly, která pomocí prostitute živí své tři děti. Z rozhovorů vyplyne, že se všichni už dříve setkali. Z velmi stručných, místy až zkratkovitých výpovědí se dozvídáme, jaké hrůzy každý z nich přestál a sledujeme cynické dialogy a křečovitě chování lidských trosek, které se už ničeho nezaleknou. Loutkář Lucky je vlastně jediný, kdo je schopen lidského soucitu, vyjadřuje jej však jen pomocí svých loutek Picchonia a Maličké. Pomatenost a bezradnost přítomných nakonec vyústí v surreálnou scénu, kdy na sebe všichni míří zbraní. Scéna končí jako katastrofa v podobě vybuchlé bomby (poslední nezdařený trik Trickyho).

Světovou premiéru uvedl 25. října 2004 Dramski Teatar Skopje v režii Slobodana Unkovského a německou premiéru 28. září 2005 Staatstheater Kassel.

Text je v agentuře k dispozici v makedonském originále i německém překladu.

János Háý (Maďarsko)

GÉZAGYEREK (STONEWATCHER / HLÍDAČ KAMENŮ)

7 m, 4 ž

Géza je asi 25 letý mladík, který má poruchu učení a vykazuje známky autismu. Žije s matkou v maďarské vesnici. Aby získal pocit, že má jeho život smysl, dostane práci v kamenolomu – jeho úkolem je sedět, sledovat práci ostatních a pokud by hrozilo neštěstí, zastavit pás s valíci se kameny. Po prvotním nadšení z práce i možnosti začlenit se do komunity však začne jeho ritualizovaný život narušovat pocit zbytečnosti: pokud nehrozí neštěstí je podle něj jeho práce nesmyslná a zbytečná. Dobře myšlená akce kolegů, fingovaná smrt jednoho z nich, kdy má Géza možnost zastavit valící se kameny, mu způsobí šok. Zrovna tak jako pokus kolegů ukázat mu, co je to milování se ženou. Příběh končí tak, jak začal – Géza bez jakéhokoliv životního programu zůstává doma s matkou. Jeho svět je příliš svébytný, originální a zároveň křehký, pro jeho okolí je téměř nemožné, aby ho chápalo.

Háý dobře a vtipně vykresluje maloměstské poměry, pokrytectví a závist (do nezaměstnaného Muže se stále naváží jeho Žena: „...někdo jako Géza má práci a ty – přestože jsi na rozdíl od něho úplně normální – ne...“) související se sociálními problémy, nezaměstnaností a vstupem zahraničního kapitálu do domácího podnikání (změny v kamenolomu s příchodem zahraničního

vlastníka). Háy se částečně inspiroval dramatikou Samuela Becketta (Gézova pracovní rutina má skutečně jakýsi podtext „čekání na Godota“). Postava Gézy se stylu hry vymyká i precizně popisným jazykem replik s dlouhými souvětími. Autor charakterizuje prostředí ve scénických poznámkách v realistickém duchu.

Postava Gézy je role pro mladého herce, jinak hra nabízí více hereckých příležitostí pro čtyřicátníky (Gézovi kolegové), role matky se nabízí pro zhruba padesátiletou herečku (pokud se budou inscenátoři držet autorových charakteristik jednotlivých postav).

János Háy, maďarský básník, povídkář a dramatik ji napsal v roce 2000, v době svých dramatických začátků. Hra byla mj. prezentována v rámci projektu *a est* v únoru 2005 v Teatro Mercadante v Neapoli, kde se představil také Jiří Pokorný s textem *Odpočívej v pokoji*.

Text je v agentuře k dispozici v anglickém překladu.

LISTY Z AURA - PONTU

3/2006

© Aura - Pont s.r.o., Praha 2006

Redakčně připravily Jitka Sloupová a Simona Šnajperková.

Spolupracovali:

Alena Bjačková, Jana Bohutínská, Jan Hančil, Lenka Jagošová, Jan Jiřík,

Marta Ljubková, František Maxian, Anna Pýchová, Alice Rahmanová,

Jana Soprová, Petr Šimon ad.